

DIALÓG

Kresťanský diskusný mesačník

IV. ročník ● 3/2011

Dialóg mladých:
Porno

EXIT – MIESTO SLOBODY

POČÚVAJ

www.radio7.sk

rádio 7
rádio pre život

Satelitné a internetové vysielanie pre vás:

- spravodajstvo
- svedectvá zo života
- duchovné úvahy
- kresťanská hudba

Banská Bystrica 107,7 MHz

Počúvajte nás a podporte naše vysielanie

satelit Astra 3A

Mediálny partner Dialógu

O B S A H

DISKUSNÉ FÓRUM 4

PRI ŠÁLKE S... 6
Michalom Valčom

MUČIVÁ MUŠKA... 9
Tomáš Sedláček

eXit – MIESTO SLOBODY 10

MÁRIA ROYOVÁ 18

OŽIVENIE 100-ROČNEJ MYŠLIENKY 19
Bohuslav Piatko

CIRKEVNÉ WEBY 22
Gabriel Gajdoš

RECENZIA 24
Ľudovít Fazekaš

VŠETCI SME DLŽNÍKMI 26
Štefan Markuš

DIALÓG MLADÝCH 27
Porno

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií) **Individuálne objednávky:** cena + poštovné
PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET: 262 104 1859/1100, špecifický symbol 1011

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Šteško **Šéfredaktor:** Bohuslav Piatko,
bpiatko@internet.sk **Redakcia:** Ľuboslava Straková, Jozef Uhlík, Eva Bechná, Barbara Turčíková (Žilina),
Gabriel Gajdoš (webmajster), e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk **Jazyková úprava:** Anna Matláková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko **Adresa redakcie:** Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, č. tel.: 02 207 11 468
e-mail: svatava@internet.sk, web: www.mediasvatava.sk **Vydavateľ:** Media Svatava, spol. s r.o. **Tlač:** Transmedic Slovakia, s.r.o.

Predná strana obálky: Pastor a líder eXit, Vlado Žák (vpravo) **Zadná strana obálky:** Na eXite

Spolupracovníci pravdy (3Jn 8)

Približne pred rokom som v Dialógu čítal duchovné slovo s názvom *Dlhý čas dozrievania*, ktoré napísal Ján Bán z Bratislavy. Pre osvieženie vašej pamäti, článok vznikol po zemetrasení na Haiti a autor sa v ňom zamýšľal nad otázkou, ako by mala naša cirkev vstupovať do systematickej dlhodobej zahraničnej pomoci. Priznám sa, že som bol tými slovami veľmi povzbudený a chcel som hneď napísať reakciu, no ako vidíte, prebehol pomerne „dlhý čas dozrievania“ môjho článku. Tak len dúfam, že moje slová už nebudú „prezreté“.

Čo je pomoc? Pri pohľade na biedu a utrpenie iných sa nás zmocní túžba pomôcť. No na to, aby sme naozaj pomohli, nestačí len náš súcit a ochota dať. Pre efektívnu pomoc je potrebné vedieť oveľa viac. V opačnom prípade môžeme urobiť viac škody, ako osohu. Akási charitatívna organizácia sa snažila pomôcť hladujúcim v Zambii. Zistovali príčiny hladu a zistili, že hlavnou príčinou bola na živiny chudobná pôda a v dôsledku toho nízka úroda. Rozhodli sa poslať miestnym farmárom hnojivo. Efekt bol úžasný – bohatá úroda a po hlade ani stopy. No o rok neskôr znovu prepukol hlad. Dôvod bol šokujúci – farmári totižto ani nezasiali, lebo nedostali hnojivo na ďalší rok. Pomoc, ktorá vytvára závislosť, nie je pomocou. Preto sa iná organizácia rozhodla, že múdrejšie bude poslať tam odborníka, ktorý by naučil miestnych efektívnejšie farmárčiť a využívať pri tom miestne zdroje. Tak vznikol projekt vzorovej farmy s názvom: „Farmárčenie Božím spôsobom“. Miestni ľudia mohli prísť a učiť sa, ako pestovať efektívnejšie, ako pestovať nové plodiny a ako vracat pôde živiny. No napriek všemožnej snahe si nový spôsob farmárčenia osvojilo len veľmi málo farmárov. Dôvodom bol strach z úspechu. Pýtate sa, čo je to za nezmysel? Miestni ľudia totiž veria, že za každým úspechom stoja zlí duchovia. Ak sa niekomu príliš darí, určite mu pomáhajú démoni. Taký človek sa veľmi ľahko môže ocitnúť sám, bez priateľov, bez rodiny, odkázaný sám na seba. Preto sa ľudia boja úspechu. Jediný spôsob, ako sa dá týmto ľuďom naozaj pomôcť je zvestovať im „Pravdu, ktorá ich vyslobodí“. Ale toto neurobí žiadna charitatívna organizácia – toto môže urobiť iba cirkev. Nechcem tým povedať, že charitatívne organizácie nemajú zmysel. Hovorím len to, že ak s praktickou pomocou nejde ruka v ruke aj zvesť evanjelia, potom celá pomoc môže vyjsť nazmar, ba dokonca môže byť škodlivá.

Ako teda pomáhať efektívne, systematicky, dlhodobo? Napríklad tak, že by sme ako cirkev vytvorili partnerstvo s nejakým projektom prekladu Biblie a všeobecného rozvoja danej komunity. Preklad Biblie je základ pre akúkoľvek zmysluplnú duchovnú prácu. Bez Biblie je ťažko predstaviteľný duchovný rast, zakladanie zborov, výchova vodcov, akákoľvek duchovná práca. Preklad Biblie však neprináša do života komunity len duchovný rozmer. Samotný proces totiž začína kodifikáciou písma a to so sebou prináša obrovský kultúrny rozvoj. Otvárajú sa dvere ku vzdelaniu a tým k všeobecnému rozvoju celého národa. Preklad Biblie je druh pomoci, ktorý nevytvára závislosť, ale naopak, robí ľudí samostatnými a dáva im základ k ďalšiemu rozvoju. V minulosti naša cirkev prijala veľa požehnaní cez pomoc od Slavic Gospel Association – misijnej organizácie z Anglicka, ktorá sa sústreďovala na pomoc cirkvi v slovanských krajinách. Filozofiou tejto organizácie bolo investovať do ľudí – do kľúčových osobností v cirkvi a to sme si vždy na nej cenili. Dnes môžeme urobiť niečo podobného aj my. Môžeme nájsť rodiaci sa projekt a pomôcť pri príprave kľúčových ľudí z danej komunity, ktorí sa stanú prekladateľmi Biblie. V dnešnej dobe takýto projekt môže trvať približne 10 rokov, no jeho efekt je dlhodobý – siaha až do večnosti. Poznám mládežníkov z okolia Popradu, ktorí podporujú projekt prekladu Biblie do jazyka Nawurí. Niekoľko rumunských zborov zasa podporuje brata Azíza a jeho dvoch spolupracovníkov, ktorí šíria zvesť Božieho slova formou chronologických biblických príbehov v prevažne moslimskom kmeni Gondža v Ghane. Za dva roky tento tím založil 32 nových zborov a vychoval viac ako 100 rozprávačov. Práca týchto ľudí mení celé dediny a pritom ich mesačný rozpočet je okolo 200 amerických dolárov. Priniesť svetlo do tmy, nádej do beznádeje, pravdu tam, kde vládla lož – priniesť Božie slovo tým, ktorí ho doposiaľ nemali je podľa mňa pomoc, ktorá je dlhodobá, systematická a hlavne účinná. Božie slovo totiž vždy vykoná to, na čo bolo poslané.

JAROSLAV
TOMAŠOVSKÝ
(Autor je riadi-
teľom Wycliffe
Slovakia)

NAPÍSAĽI STE NÁM

www.mediasvatava.sk

svatava@internet.sk, bpiatko@internet.sk

AD: AD: IVAN MARKUŠ – FENOMÉN MÁRIA (DIALÓG 2/2011)

Úplne súhlasím s Ivanom Markušom, že Milanovi Hornáčkovi chýba pokora a je tiež samolúby a urážlivý. A ako ho ja poznám, je to najmä preto, lebo on je veľmi slabým Mariánskym ctiteľom. Avšak jeho biedny charakter nič nemôže zmeniť na fakte, že Pán Ježiš Kristus nemohol byť v nejednote so svojou matkou, ani sa od nej nemohol dištancovať, bez ohľadu na to, či to už napíše akokoľvek vzdelaný teológ, alebo nie.

A to z jednoduchého dôvodu, hovorí to totiž Písmo Sväté, ktoré nemožno zrušiť a ono hovorí, že Mária plnila Božiu vôľu ako služobnica (Lk 1, 38), bola naplnená Duchom Svätým, (Lk 1, 35) a zachovávala Božie slová vo svojom srdci (Lk 2, 51) a premýšľala o nich (Lk 2,19) a Syn Boží ju dokonca poslúchal (Lk 2, 51).

Bola pozhnaná, Božou milosťou obdarená, blahoslavená, uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán, jej duša i jej duch velebili

Boha a jasali v ňom, žila v poslušnosti jeho vôle a teda v jednote s ním. No v žiadnom prípade nie v nejednote!!!

(Mimochodom, možno niekomu uniklo, že po svadbe v Káne Galilejskej odišiel Pán Ježiš so svojou matkou do Kafarnauma a ostal tam s ňou niekoľko dní (Jn 2, 12)- nuž asi nie preto, aby sa od nej dištancoval, alebo, aby si zachoval od nej odstup.)

Je len na škodu čitateľom Dialógu, že Ste neuverejnili jeho tretí a najdôležitejší príspevok.

*Kamila Hornáčková,
Bratislava (manželka)*

VÁŽENÍ MANŽELIA HORNÁČKOVCI,

Uverejnili sme prvé dva Vaše príspevky v rubrike *Diskusné fórum* (Dialóg 12/2010, 1/2011). Zaradil som ich napriek tomu, že som sa s nimi (alebo s ich časťou) nestotožnil. No som šéfredaktor diskusného kresťanského časopisu, preto považujem za svoju povinnosť pripustiť, bez ohľadu na

svoj osobný názor, akýkoľvek iný, eticky vedený diskusný príspevok, reakciu na iný príspevok, alebo príspevok, ktorý má predpoklady vyvolať širšiu diskusiu. S týmto zámerom Dialóg vznikol.

Tretí príspevok, hoci ho uvádzate (M. Hornáček) pod titulkom „AD...“ nepovažujem už za súčasť diskusie, ktorá na túto tému prebehla. Opakujem – ako šéfredaktor a vydavateľ časopisu som ochotný spustiť diskusiu s ateistami, katolíckymi, budhistami aj s vyznávačmi akéhokoľvek názorového smeru na svete. Ale nie som ochotný dať ich názorom samostatný priestor. Uverejnili sme Vaše reakcie-články, aj reakcie na Vaše články, uverejňujeme ešte túto Vašu reakciu na Ivana Markuša (bez osobných poznámok, ktoré ste pripojili), a tým považujem diskusiu na danú tému v našom časopise za uzavretú.

Bohuslav Piatko, šéfredaktor

*Pod tento názor sa podpisujú
aj členovia redakčnej rady:
Štefan Markuš, Tibor Máhrik
a Rastislav Števko.*

PRI ŠÁLKE S...

MICHALOM VALČOM

Rozhovor pripravila: EVA BECHNÁ

Foto: ĽUBO BECHNÝ

MICHAL VALČO (35)

Získal titul Mgr. a neskôr PhD. na Evanjelickej teologickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave v odbore „Evanjelická teológia“ so špecializáciou na cirkevné dejiny (dejiny dogiem). Dnes je riaditeľom Biblickej školy v Martine. S manželkou Katkou, ktorá je tiež učiteľkou v Biblickej škole, majú dve deti – päťročnú Magdalénku a osemročného Mareka.

Pri prechádzke areálom nás s láskou zoznamuje s tým, čo sa tu za dvanásť rokov podarilo vybudovať. Majú už predstavu, ako by sa to všetko dalo ešte vylepšiť, dokonca i na papieri, v podobe počítačovej vizualizácie. Úprimne, a v tom najlepšom slova zmysle im závidíme. Ale v rozhovore sa dozvedáme, že to nebolo jednoduché. Začínali z ničoho, s veľkou vierou a s modlitbami.

Kto bol otcom myšlienky biblickej školy a aké potreby viedli k jej založeniu?

Prvotná myšlienka sa začala rodiť ešte v Tisovci na evanjelickom gymnáziu v rokoch 1993–1995, kde moji súčasní kolegovia Bohdan Hroboň a Adrián Kacian učili. Pri vyučovaní zistili, že na jednej strane študenti takmer nič nevedia o Biblii a kresťanstve a na druhej strane túžia po informáciách a majú dobré otázky. A povedali si, že popri klasickej farárskej službe potrebujeme aj vzdelaných laikov a inštitúcie, ktoré tých vzdelaných laikov budú produkovať. Títo vzdelaní laici potrebujú vedieť viac o základoch kresťanstva sami pre seba, pre svoj vlastný duchovný rast a aj preto, lebo sú povolani svedčiť ľuďom okolo seba a vedieť kompetentne odpovedať na otázky. Takéto vzdelávanie v cirkvi v 90. rokoch nebolo. Mali sme len

evanjelickú teologickú fakultu, tá však bola veľmi špecializovaná a produkovala iba farárov. A tak si povedali, že by sme potrebovali novú vzdelávaciu inštitúciu.

Odkiaľ začali? Ako vedeli, ako má taká inštitúcia vyzerat? Kde zobrať peniaze?

Týmto dvom mladým mužom (ani jeden nemal ešte 30 rokov) sa podarilo dostať do Spojených štátov. Najskôr na kresťanský tábor, potom i na štúdiá. Počas pobytu v Amerike videli, ako také kresťanské vzdelávacie inštitúcie fungujú a mohli sa rozprávať s laikmi aj farármi v cirkevných zboroch o tom, čo také vzdelávanie prináša do života cirkvi, ako sa to robí, ako sa získavajú peniaze... Jednoducho, získali know-how. A aj prvé kontakty. Z Ameriky prišli povzbudení, s nejakými, hoci malými prísľubmi finančnej pomoci, no bolo treba hľadať, kde by také niečo mohlo vzniknúť.

A zázemie našli v martinskom evanjelickom zbere...

Tu našli ľudské aj materiálne zabezpečenie. Otec Bohdana Hroboňa tu bol niekoľko rokov farárom, zbor sa začal rozbiehať, žiť, do cirkevného života sa začala vracat stredná generácia, ktorá počas komunizmu úplne chýbala a boli tu aj budovy. Lenže tie boli

v hroznom stave. Hlavná budova dnešnej Biblickej školy ešte v 94. roku patrila štátu, lebo komunisti ju zobrali cirkvi hneď po tom, ako prišli k moci. Rovnako aj ďalšie budovy boli cirkvi odobraté, ponechali jej len kostol a faru. Ani do jednej z budov neinvestovali, takže keď sa v reštitúciách vrátili cirkevnému zboru, boli v dezolátnom stave.

Tu už vízia nestačí, treba mať aj peniaze...

Samozrejme, bol tu potenciál, ale zároveň nás čakala sisyfovská práca, ktorá si vyžadovala viac viery ako rozumu. Ak máte dve budovy v dezolátnom stave a víziu, že tu raz bude škola, potrebujete niekoľko desiatok miliónov korún, ktoré nikto nemal. Prísľuby zo zahraničia v tých raných obdobiach boli v rozsahu pár sto dolárov mesačne, aby sa tu zaplatil nejaký administratívny pracovník. A s tým sme začínali.

Kedy ste začali „naostro“ a ako sa to dalo za takých podmienok vôbec realizovať?

Škola sa otvorila v roku 1998. Začali sme učiť v bývalom zborovom dome, v telocvični. Ten tiež vrátili v reštitúcii, ale bol ako-tak schopný prevádzky. Keď sa to už rozbehlo a začali sem prichádzať Američania a videli na vlastné ▶

oči, čo tu robíme, veci sa postupne menili. Viete, keď nemáte nič, len sen, víziu, dosť ťažko sa to „predáva“. V začiatkoch bolo len pár amerických zborov, ktoré nás podporovali. Boli veľmi opatrní, nevedeli, čo môžu čakať, či budeme dostatočne verní, či budeme mať študentov, ako to tu povedieme... Potom mali záujem sem prísť,

prichádzali každú druhú sobotu v mesiaci. Ľudia mali záujem, hodiny boli výborné, vynikajúco sa diskutovalo. Časom sme zistili, že hoci to napĺňa potreby istej časti populácie a je to dobré pre osobné budovanie človeka, niektorí ľudia chceli ísť ďalej. My sme im však formálne nevedeli viac ponúknuť. Štát stále financuje vyučovanie

univerzitou, Evanjelickou cirkvou a našou Biblickou školou. Štúdium sa otvorilo v roku 2001 ako dvojodborové. Náboženstvo sa učí v kombinácii s ďalším predmetom, napríklad matematikou či angličtinou. Je to preto, aby sa učitelia náboženstva uživilí aj na štátnych školách, kde je hodín náboženstva veľmi málo. Potom sme v roku

„Bezbožní“ sa odvážia klásť kritické otázky, ktoré by „zbožní“ nikdy nepoložili.

rozprávať sa so študentmi a usporiadať nejakú letnú akciu. Urobili sme letnú biblickú školu pre deti z mesta. Začali sme ponúkať anglické konverzačné kurzy. A ako sa začali vytvárať medziludské vzťahy, Američania trošku viac porozumeli nášmu prostrediu, tomu, čím sme prešli za komunizmu, vypočuli si životné príbehy pána farára Hroboňa... To ich nadchlo a utvrdilo v tom, že naša vízia je potrebná aj životaschopná. Videli reálnych študentov, videli, že sa tu menia životy, videli, že je tu farár, ktorý niečím prešiel a ostal verný aj v čase prenasledovania. Videli, že v čele myšlienky stoja ľudia, ktorí majú nielen predstavu, ale sú aj schopní ju zrealizovať, vedia ju prezentovať, sú dobrými učiteľmi... Preto sa rozhodli do toho ísť a podporiť nás viac. Najskôr sa nám podarilo opraviť prvú budovu, aby škola mala normálne priestory a v rokoch 2005–2006 sme obnovili aj budovu patronátneho gymnázia, ktorá teraz slúži ako internát pre denných študentov.

Už niekoľko rokov máte dokonca aj na Žilinskej univerzite dva akreditované programy, jeden na úrovni bakalára a druhý magisterský. Ako sa podarilo dosiahnuť, že sa v katolíckej Žiline na univerzite vyučuje evanjelické náboženstvo?

Začnem zoširoka, ale dostaneme sa k tomu. V roku 1998 sme začali iba neakreditovaný diaľkový kurz, len ako cirkevné vzdelávanie. Tento kurz trval dva roky, študenti

náboženstva na školách, ale do roku 2001 sme v našej cirkvi nemali vzdelávanie evanjelických učiteľov. Evanjelická bohoslovecká fakulta sa raz pokúsila otvoriť jeden ročník takéhoto diaľkového štúdia, ale ten absolvovalo len zopár ľudí a fakulta na to nemala personálne kapacity. Keď v roku 2000 prišiel Bohdan Hroboň za dekanom fakulty s víziou otvoriť akreditované štúdium pre učiteľov náboženstva, pričom chcel zabezpečiť aj personálne obsadenie, dekan mu otvorene povedal, že v súčasných podmienkach to nevidí aktuálne. Boli prioritne zameraní na prípravu budúcich farárov, v tom čase bolo veľa študentov a viac nepotrebovali.

Keď sa na Žilinskej univerzite v roku 1998 otvorila fakulta prírodných vied, zriadili tu aj katedru katolíckeho náboženstva, kde katolíci vychovávali svojich katechétoch. Ale keď v roku 2000 vznikla Katolícka univerzita v Ružomberku, celá katedra katolíckeho náboženstva, vrátane pedagógov sa presunula tam. Fakulta, ktorá bola pôvodne založená ako fakulta prírodných vied, ale pomerne rýchlo sa pretransformovala do podoby humanitnej, bola jediným humanitným subjektom na celej Žilinskej univerzite. Preto bolo v záujme školy, ak si chcela zachovať status univerzity, posilniť humanitnú zložku. Práve vtedy, keď Bohdan Hroboň neuspel na bohosloveckej fakulte, sme dostali ponuku učiť evanjelické náboženstvo namiesto katolíckeho. Uzavrela sa zmluva medzi Žilinskou

2006 otvorili aj bakalársky program Misijná práca s deťmi a mládežou, ktorý sa však vyučuje v Martine v našich priestoroch.

Koľko býva v ročníku študentov?

V odbore náboženská výchova máme okolo 15 študentov, ale nie všetci skončia. Niekedy ich skončí 5–6, inokedy 12 až 14. Odbor misijnej práce s deťmi a mládežou je silnejší, tam máme v ročníku aj 20–25 študentov. Beží v dennej i diaľkovej forme, takže spolu máme vo všetkých ročníkoch oboch odborov 150 až 160 študentov. To už je pre takú fakultu celkom slušná podpora. Ďalšia vec, ktorou sme boli fakulte užitoční, bola naša akademická profilácia. Piati z našich pedagógov majú titul PhD., jeden titul docenta. Všetci vieme po anglicky, nemáme problém publikovať v zahraničí. To boli dôvody, pre ktoré sme pre nich boli zaujímavými partnermi.

Keďže tieto študijné programy bežia pod štátnou univerzitou, predpokladám, že študenti nie sú len z radov evanjelickej cirkvi.

Máme študentov z viacerých denominácií, dokonca i mnohých katolíkov. A máme aj ateistov, agnostikov a hľadajúcich. Najmä medzi diaľkovými študentmi. Sú to rôzni úradníci, ktorí dostali od zamestnávateľa požiadavku, že musia mať titul bakalára. Väčšinou sú z blízkeho okolia a privítali, že nemusia ďaleko cestovať, „nejaká“ misijná práca s deťmi sa im na prvý pohľad videla jednoduchá.

„Prečítam si Bibliu, no, dajako to prežijem.“ Potom, keď začnú študovať, sú zaskočení, že to nie je také ľahké a sú prekvapení, že je to až také „náboženské“. No pre nás je to misijná príležitosť. Keď máme týchto ľudí v triede, je príležitosť na výbornú diskusiu! Lebo títo „bezbožní“ ľudia sa odvážia klásť kritické otázky, ktoré by tí „zbožní“ nikdy nepoložili. A je to dobré aj pre ich veriacich spolužiakov, lebo majú hneď aj prax a dostanú sa k témam, ku ktorým by sa nedostali. Nežijú v sterilnom prostredí, kde si všetci myslíme to isté.

Ako vlastne učíte teologické predmety? Nejakým univerzálnym spôsobom alebo konfesijné?

Záleží na predmete. Biblické vedy sa dajú robiť všeobecne ekumenicky. Ale sú predmety, ako napríklad dogmatika, ktoré učíme z pozície evanjelickej cirkvi. Keďže sme si vedomí, že máme rôznych študentov, tak keď prídeme k pasážam, ktoré sú sporné, popri evanjelickom pohľade sa zmieniame aj o pohľadoch, napríklad katolíckej cirkvi. Aj pre protestantov je dobré vedieť, čo učí katolícka cirkev, prečo tak učí a z čoho vychádza. Keď zasa prídeme k téme sviatostí, kde sa líšime od evanjelikálnych cirkví, spomenieme, že evanjelikálne cirkvi to vnímajú inak a aj prečo to inak vnímajú. Takže v dôležitých témach, určujúcich identitu, máme vyhranené konfesijné stanovisko, ale snažíme sa byť vyvážení a komparatívnym spôsobom sprostredkovať aj názory iných kresťanských tradícií.

Štúdium na Žilinskej univerzite platí štát (za diaľkové štúdium len čiastočne), ale dvojročný biblický kurz na vašej škole pre laikov asi bezplatný nie je, však?

Dvojročný biblický kurz si platí každý študent sám, alebo mu ho hradí zbor, ale poplatok je veľmi nízky a chod školy by určite nepokryl. Študent sám hradí asi 20 percent celkových nákladov, zvyšok je sponzorovaný. Robíme to formou adopcie na diaľku. Rodina alebo jednotlivec v USA si „adoptuje“ študenta na Slovensku

a hradí mu štúdium. Študent si so svojim sponzorom potom aspoň dvakrát do roka vymení list, kde ho informuje, ako sa mu darí.

Mnohé cirkevné inštitúcie, ktoré boli po revolúcii závislé na zahraničných sponzoroch, sa usilujú tieto zdroje postupne obmedziť a byť viac sebestačné. Snažíte sa aj vy ísť týmto smerom, prípadne osloviť sponzorov priamo na Slovensku?

Samozrejme, aj my sa snažíme ísť týmto smerom. Doteraz sme našim americkým sponzorom vysvetľovali, že ak sa má v postkomunistickom období na Slovensku niečo ujať a mať podporu ľudí, chce to čas a musíme najskôr ukázať, že produkuje niečo dobré. Niečo, čo si ľudia začnú vážiť a povedia si, áno, toto chceme a chceme sa o to aj pričiniť. Fungujeme dvanásť rokov, takže ovocie našej práce už začína v niektorých zboroch cítiť, ľudia už o nás vedia. Máme prvých absolventov, ktorí sa rozhodli mesačne nám poslať nejaký príspevok ako prejav vďaky. Chápu to tak, že to, čo dostali oni, chcú dopriať aj iným. To chceme ďalej rozvíjať. Robíme stretnutia absolventov, posielame im spravodaj s informáciami ako sa nám darí, aké máme nové vízie s prosbou, aby nás aj finančne podporili. Robili sme aj jednorazové výjazdy do zborov. Poslúžili

sme slovom, študenti zaspievali, porozprávali sme ľuďom o škole a na záver sa urobila zbierka. V popoludňajších hodinách, keď sa neučí, môžeme naše priestory prenajímať. V lete robíme kurzy angličtiny, kde tiež vieme pre školu získať nejaké peniaze. To všetko sú skvelé príležitosti, ale stále je to len asi polovica nášho rozpočtu. Boli by sme radi, keby sme boli sebestační, ale je to dlhodobá záležitosť. U nás ešte nie je myslenie ani finančné zázemie ľudí také, ako v Amerike. Na Slovensku sme zvyknutí študovať zadarmo. Druhá vec je, že niektorí študenti sú na tom ekonomicky tak, že aj táto čiastka, ktorú dnes pýtame, je pre nich veľa.

Akú právnu formu má škola?

Sme účelovým zariadením ECAV na Slovensku.

Okrem klasického vzdelávania robíte aj iné „vedľajšie“ aktivity. Môžete o nich niečo povedať?

Už dvakrát sme robili cez leto misijný detský tábor na Ukrajine, v jednom luteránskom zbore pri Odese. Tento rok pôjdeme tretí raz. Radi by sme tam vyslali na rok misionára. Ako som už spomenul, v lete robíme biblickú školu pre deti. Je to detský denný tábor, ktorý sa koná počas letných prázdnin počas piatich dní (od pondelka do piatku). ▶

The first graduating class of the Martin Bible School

June 17, 2000

Pictured with the Choir from St. Andrew's Lutheran Church Mahtomedi, MN
and
Volunteers from Our Saviour's Lutheran Church Naperville, IL

Rodičia ráno deti privedú a populudní si ich vyzdvihnú. My pre nich pripravujeme program. Okrem biblického vzdelávania sa robia aj pohybové aktivity, umelecké dielne, deti spievajú, hráme im divadlo, kde hlavnú tému znázorníme dramaticky. Celé sa to končí v piatok, keď deti vystúpia s programom na centrálnom martínskom námestí a predvedú, čo sa naučili. Veľmi sa nám to osvedčuje, jeden rok prišlo až 400 detí. Niektoré sme museli poslať domov, lebo to bolo nad naše kapacity. Medzi týmito deťmi je vždy väčšina z prostredia mimo cirkvi, ich rodičov vôbec nepoznáme. Je to jednak dobrá misijná príležitosť, jednak môžu bližšie spoznať našu prácu a získať k nej dôveru. Z kapacitných dôvodov sme neskôr letnú školu obmedzili len na menšie deti, pre tie staršie robíme klasické tábory väčšinou aj s výučbou angličtiny spolu s Američanmi.

Vaša Biblická škola je aj zriaďovateľom základnej evanjelickej školy...

Otvorili sme ju v roku 2004 v budove bývalého zborového domu. Najskôr iba prvý ročník, nemali sme dosť kvalitných učiteľov ani

priestorov, aby sme naraz otvorili všetkých deväť ročníkov. Teraz už máme siedmakov, takže za dva roky bude pokrytý celý rozsah základnej školy. Potom by sme radi zriadili aj nadväzujúce evanjelicke gymnázium. Na to zatiaľ nemáme kapacity. Už aj pre základnú školu sme mali problém zabezpečiť priestory. Našťastie nám mesto vyšlo v ústrety a dalo nám k dispozícii bývalú škôlku, ktorá susedí s naším pozemkom. Ale máme víziu to celé prestavať a urobiť tu pekný školský campus aj s telocvičňou a poriadnou jedáľňou. Keby sa nám podarilo presvedčiť našich sponzorov, aby nám s tým pomohli, získali by sme v centre mesta priestory, ktoré sa dajú prenajímať, jedáleň by zároveň mohla slúžiť verejnosti ako reštaurácia... Aj keby to asi nepokrylo všetky finančné potreby školy, určite by to bola výrazná pomoc.

Aké máte vzťahy s mestom ?

Veľmi dobré, ale nebolo to vždy tak. Spočiatku boli aj oni nedôverčiví. Keď ľudia z mesta, vrátane niektorých mestských poslancov, poslali svoje deti na letnú biblickú školu, alebo ich dokonca prihlásili na našu základnú školu, postupne sa to menilo. Keby sme budovu

škôlky žiadali pred desiatimi rokmi, určite by sme ju nedostali.

Nemôžeme ukončiť tento rozhovor, kým sa nedozvieme aj niečo o vás.

Pochádzam z Liptovského Mikuláša, síce z evanjelickej rodiny, ktorá sa však aktívne nezapájala do cirkevného života. Na žiadosť starej mamy som bol pokrstený, ale vyrastal som ako presvedčený ateista až do 17. roku života. Obrat nastal, keď som sa ako výmenný študent dostal do veriacej rodiny v Amerike, kde som uveril.

Ste absolventom teologického fakulty v Bratislave. Odkedy pôsobíte tu, v Biblickej škole? Vykonávali ste medzi tým aj inú službu?

Po skončení teologického fakulty, kde sme študovali spolu s manželkou, sme tam niekoľko rokov pôsobili v rámci doktorandského PhD. V roku 2000 nás Bohdan Hroboň a Ján Kacian oslovili, aby sme prišli prednášať do Biblickej školy. Najskôr sme niekoľkokrát do roka dochádzali a v roku 2002 sme sa presťahovali do Martina. Obaja s manželkou sme ordinovaní duchovní cirkvi, ale vidíme svoje poslanie v učiteľskej službe. ■

MUČIVÁ MUŠKA JENOM ZLATÁ ANEB O SPOČINUTÍ

TOMÁŠ SEDLÁČEK

Je hlavným makroekonomickým stratégom ČSOB. Pôsobil ako poradca prezidenta Václava Havla a v rokoch 2004–2005 ako poradca ministra financií. Prednáša filozofiu a ekonómiu, dejiny ekonomických teórií a aktuálny na FSV UK a hostuje na ďalších univerzitách. Je štipendistom Yale University.

N avzdory prudkému nárastu bohatství v minulých letech máme stále málo. Kolik toho musíme mít, abychom málo neměli? Co je v nás za tĕkavost, která nedokáže nalézt spokojenost? Proč nedokážeme nalézt mír?

Chvála kvaltování

Na jedné straně je toto tĕkání a nedostatečnost užitečná. Nutí nás k novým objevům, k nové činnosti a do jisté míry právě této nedostatečnosti vděčíme za to, že ekonomika neustále roste. Ekonom v této kreativní destrukci, která neustále něčím novým nahrazuje zcela funkční včerejší vidí tažný princip kapitalismu. Filozof Whitehead považuje proces za pravou realitu a stacionaritu považuje za úpadek.

Osel honí mrkev

Ekonom Fred Hirsch si paradoxní situaci v níž s rostoucím bohatstvím nejsme šťastnější, vysvětluje takhle: Pokud sedíte na koncertě a někdo si najednou stoupne, získá komparativní výhodu. Ale jen na úkor druhých, kterým stíní. Když jej ostatní následují a stoupnou si také, komparativní výhoda zmizí – všichni jsou na tom opět podobně, jen s tím rozdilem, že všechny víc bolí nohy. Poté si někdo stoupne na špičky a celá spirála se opakuje. Pak se lidé začnou vysazovat na ramena, stát při tom na špičkách a tak pořád dál.

Prostě naše spokojenost je komparativní, není absolutní a budeme se cítit jako největší chudáci, pokud náš soused, pan Nováček si koupí nové auto, přestože jsme s tím svým byli spokojeni. Lze této spirále uniknout?

Muška jenom zlatá

Někteří by možná namítli, že z tohoto konzumního prokletí, (řečeno s Komenským z labyrintu světa) lze utéct do ráje srdce, kde je klid a spočinutí. Nehledíme spočinutí v materiální, ale v duchovnu. Koneckonců Ježíš nikdy své učedníky nezdravil pozdravem „šťěstí vám“, ale zdravil „pokoj vám“. Není štěstí jenom ona pověstná „muška jenom zlatá“, která nám bude neustále unikat?

Kdesi jsem četl, že na základě sociologického průzkumu vyšlo najevo, že si zhruba všichni lidé, a to nezávisle na jejich příjmu, přejí svůj příjem asi o třicet procent vyšší, a to ať jsou chudáci nebo boháči.

Může to být proto, že iluze polepšení si o třetinu není nereálná a dává nám ono pnutí, které nás nutí

chtít víc a víc. Požadavek dvojnásobného příjmu je totiž pro nás nerealistický a ona pověstná návnada ve formě mrkve, která visí zavěšená před oslem, který ji neustále následuje, musí být pověšena v realistické vzdálenosti nato, aby „návnada“ fungovala. Stejně tak mušku naši zlatou máme neustále na mušce a jakoby nadosah. Ale ona nám stále vždy rychle unikne.

Prorok střídmosti

Augustin ve své knize Vyznání vyřkl památnou modlitbu „Neklidné je mé srdce Bože, dokud nespočine v Tobě“. Ale spočinulo jeho srdce? Našel to, co hledal, a nehledal již více? Stejně tak starozákonní Židé, když konečně došli do země zaslíbené, museli dále bojovat. Po kýženém míru a spočinutí ani stopy. Koneckonců Jeruzalém znamená v překladu Město pokoje. Byť má ale tak zaslíbené jméno, není v pokoji podnes.

Zdá se, že materiální svět je v tomto podobný světu duchovnímu. V obojím chceme stále více, nic nám dost nestačí. Jako by v nás bylo neodbouratelné reziduum nedostatečnosti, které v nás vytváří nikdy nekončící pnutí.

Jak tedy nalézt vyrovnanost, když si na veškerý standard tak rychle zvykáme? Vždyť i nákupní košík těch nejskromnějších je dnes mnohem bohatší, než nákupní košík podpultového tuzexového zboží před dvaceti lety.

Aristoteles kdysi napsal, že každá ctnost, když se přežene, stává se neřestí. S jednou výjimkou, pokračuje Aristoteles: Jediné, co nelze přehnat, je střídmost. Proto je také Aristoteles člověk, kterého Tomáš Akvinský nazýval Filozofem s velkým F, často označován filozofem (zlaté) střední cesty.

Ve svém stoickém dědictví se přiklání k tomu, že se máme spokojit s tím, co máme a že štěstí spočívá právě v tomto. Jinak nás chytí do pasti ošidný „já-už-nevím-cobysmus“ a jelikož s jídlem roste chuť, nedobudeme spokojeni nikdy.

Reziduum nedostatečnosti

Aristotelova rada je dobrá, jenom je s ní těžké pořízení. Zvláště pokud v sobě máme reziduum nedostatečnosti, které navíc bylo v posledních letech tak hýčkáno.

Přesto, měli bychom se o vděk a spokojenost snažit. Zvláště v situaci, kdy toho máme – krize nekriže – ale spoň materiálně stonásobně více než z našeho pohledu přechudičkový Filozof.

(Převzaté z Hospodářských novin)

Pripravili: BOHUSLAV PIATKO
Foto: ARCHÍV eXit a SVATAVA PIATKOVÁ

eXit

MIESTO SLOBODY

Pôvodne to malo mať inú postupnosť. Najskôr som sa chcel ísť pozrieť na ich stretnutie a potom sa o nich porozprávať. Vyšlo to naopak – najskôr sme nahrali besedu a potom som sa dostal na ich stretnutie. Nuž, čo – aspoň som si mohol porovnať, či sa slová a predstavy zhodujú s realitou. Teda, či platí to, čo v besede tvrdili. Leitmotívom besedy bola snaha a vytvorenie priestoru na slobodu pri vnímaní zvestí evanjelia. V nabitej sále bývalého Domu odborov Istropolis v Bratislave dunela hudba. Presne na takéto hlasné koncerty nechodím. Po chvíli som si však uvedomil, že sa mi nechveje bránica, nepraskajú mi bubienky. Celkom znesiteľné. Stovky mladých ľudí sa knísalo v rytme hudby, dvíhali ruky a – na rozdiel od Superstárových koncertov nejačali, ale spevom chválili Boha. Na veľkom plátne

projekcia základných podstát – voda a zem, pralesy a vodopády... Úvodné príhovory v hudbe – jazykom mladých, pretože sú určené mladým. Tento raz namiesto kázne rozprávanie o misii v Indii. Čakal som, či sa hudbou zžití mladí utíšia, či budú počúvať, či po úvodnom koncerte neodídu. Nie, všetci si posadali. Počas rozprávania ticho ako v kostole. Len občas prerušované výkrikmi: haleluja..., to keď misionár rozprával o Božích skutkoch, ktoré zažíval na misii. A či som sa cítil slobodne? Neviem... možno ma neovládal tento pocit. Ale cítil som, že moje okolie v preplnenej sále je uvoľnené, dychtivé počuť slovo o živote s Bohom. Počuli ho spoločne s blízky. A preto počúvali... Predskončením príhovoru (pomerne dlhého) neodišiel zo sály nikto.

KAŽDÝ PONDELOK
18:30 ←
ISTROPOLIS KINOSALA
VSTUP VOĽNÝ!

MIESTO PRE DOBRODRUŽSTVO!

NAŠE HODNOTY:
→ **PROCES**
NECHCEME TI HOVORIŤ, ČO SI MÁŠ MYSLEŤ.
CHCEME TI DAŤ PRÍLEŽITOSŤ SPOZNAVAŤ ALTERNATÍVU ŽIVOTA S BOHOM, KTORÝ KAŽDÉHO Z NÁS MENÍ OSOBNÉ A OSOBITNÉ.
→ **PRIJATIE**
„PATRÍŠ PREDTÝM, NEŽ VERÍŠ.“
→ **RELEVANTNOSŤ**
VERÍME, ŽE UČENIE A PRINCÍPY BIBLIE MÁJÚ ČO POUVEDAŤ MLÁDEMU CLOVERU AJ DNES.

www.exitklub.sk

Otvorené dvere do vzťahov

eXit znamená „východ“, teda priestor, cez ktorý sa odkiaľsi vychádza mimo, von z nejakého miesta. Prečo ste zvolili tento názov?

V. Žák: Áno, je to východ, ako riešenie, vystúpenie z určitého kolotoča, v ktorom sa človek ocitne, niekedy aj bez toho, aby si to uvedomoval. Z kolotoča každodenných povinností, hypoték, nákupov, každodenného zhonu. eXit nie je únikom do inej reality. Je to východisko, ktoré sme objavili v živej viere v Boha. Nie formalizmus, nie len tradičná kresťanská kultúra, v ktorej sme vyrastali. Je to východisko (nie východ), ktoré ponúka Ježiš vo svojom poslaní, ktoré je relevantné aj dnes, v 21. storočí. Tento názov má aj ďalšiu výhodu: Máme bezplatnú reklamu v každom hoteli, obchodných a nákupných centrách, na diaľniciach, jednoducho všade, kde sú únikové východy. Ale toto sme si uvedomili až dodatočne.

Vznikol eXit na pôde Apoštolskej cirkvi, alebo ako nejaké medzidenomináčne spoločenstvo?

V. Žák: V našom bratislavskom zbore oddávna funguje pomerne silná skupina mládeže, predovšetkým z Bratislavčanov a „cezpoľných“ vysokoškolákov z celého Slovenska. Eudí pribúdalo a tak

sme niekoľkokrát menili miesta stretnutí. Ale mojím snom bolo – otvoriť sa pre naše mesto, vytvoriť z možno trochu uzatvorenej skupiny otvorené miesto, kde by všetci záujemcovia mohli zažívať, čo je to rásť vo viere a byť soľou pre celé mesto. Takže zámerom bolo: Posilňovať základný, kmeňový okruh ľudí, viesť ich k tomu, že tu nie sme pre seba, ale pre naše mesto, teda aby sme boli otvorení pre kohokoľvek, koho sa Boh chce dotknúť. Ja osobne, aj keď pochádzam z katolíckej rodiny, som tento dotyk zažil v Apoštolskej cirkvi.

Ako ste sa dostali k eXitu?

M. Žáková: Hľadala som. Veľmi ma zaujali stredajšie výkladové bohoslužby v Cirkvi bratskej, ktoré viedol kazateľ Daniel Pastircák. Avšak na eXit som prišla úplne prirodzene, keďže už predtým ako som prišla na vysokú školu som navštevovala bohoslužby apoštolskej cirkvi v Piešťanoch. To bolo pre mňa ako vysokoškoláčku celkom prirodzené, lebo eXit je vlastne miestom stretávať sa vysokoškolákov a mladých dospelých. A teraz som tu už doma.

Nachádzajú vás teda hľadajúci. Ako sa o vás dozvedia?

V. Žák: Myslím si, že našou veľkou prednosťou je to, že dvere k nám sú otvorené veľmi naširoko. Stretávame sa teraz v priestoroch bývalého domu odborov Istropolis a mohol by som rozprávať množstvo zaujímavých príbehov ľudí, ktorí nás našli a zostali. Napríklad – o poschodie vyššie, ako mávame bohoslužby, mávajú stretnutia vyznávači jogy. Zo zvedavosti sa prišli pozrieť cez dvere, možno sme mali príliš hlasno pustenú hudbu, niekto z našich ich tam oslovil, pozval ďalej. Niektorí z nich sa začali zaujímať o vieru a jeden z nich medzi nás teraz chodí pravidelne. A ako sa o nás dozvedia ďalší – šírením správ, slovom. Niektorí prídu, nájde, čo hľadal, osloví ho to, pozve priateľov, pošle SMS-ky, napíše to na Facebooku a okruh sa zväčšuje. My sme spočiatku nevyužívali žiadne propagačné plagáty, ale robili sme evanjelizačné akcie, napríklad koncerty. A nejakou, takmer cielavedome sme to smerovali tak, aby sa tam nezastavili náhodní okoloidúci len tak, ale aby každý nový, čo prídu, prišiel s niekým z našich, kto by sa mu/jej mohol následne venovať. V roku 2008 sme už siahli aj k plagátovej propagácii v prostriedkoch MHD. Teraz už máme aj vlastnú webovú stránku. ▶

TOMÁŠ ŠTRBA

Interiérový a 3D grafický dizajnér. Popri tom je jedným z vedúcich eXit-tímu. Začal slúžiť ako 14-ročný, ako 20-ročný sa stal vedúcim dorastu Widelife v bratislavskom zbore Apoštolskej cirkvi, kde pôsobil 7 rokov. V roku 2009 odišiel študovať na biblickú školu do USA, odkiaľ sa nedávno vrátil a nastúpil do eXitu.

Ale, najmä v začiatkoch, to bolo určite cez osobné slovo priateľov.

T. Štrba: Treba povedať, že v poslednom čase sme vsadili trochu viac na sociálne siete. Pred niekoľkými mesiacmi sme spustili aj online vysielanie naživo na našej internetovej stránke z každého nášho pondelňajšieho stretnutia. To, podľa mňa, zasiahlo mnoho mladých. Mnoho návštevníkov sú študenti bývajúci na vysokoškolských internátoch, kde komunikácia medzi študentmi funguje výborne.

V. Žák: Podľa našich prieskumov je viac ako 53 % našich návštevníkov Nebratislavčanov z rôznych cirkevných denominácií, hoci základom boli a sú mladí z Apoštolskej cirkvi.

M. Žáková: Na naše pondelňajšie stretnutia chodí veľa ľudí, odhadujeme 200-300, že ich vlastne nemôžeme všetkých poznať, teda nevieme, z akého prostredia pochádzajú. Napokon, to ani nie je podstatné, lebo chodiť na naše stretnutie nie je žiadnou vstupenkou niekam patriť a ani k nám netreba vstupenku. eXit je miesto „o slobode“. Pravidelne tam chodí jeden bezdomovec a je prijímaný

úplne rovnako, ako všetci ostatní. Takže to nie je o uzatvorenej skupine, ale o hľadaní Boha. A o slobode.

Zrejme tomu venujete veľa času. Nepocitujú to vo vašej cirkvi ako akési vyčleňovanie sa z jej radov? Nemalo to byť na pôde zboru, cirkvi?

V. Žák: Myslím si, že sa to vníma ako mládežnícka misia.

T. Štrba: My otvorene priznávame a komunikujeme, ku komu patríme a zdieľame víziu a smerovanie našej cirkvi. Neseparujeme sa teda od základného zborového spoločenstva, ale zároveň sa snažíme byť otvorení voči ľuďom z iných denominácií aj zo sekulárneho sveta. Nikoho nevoláme medzi nás násilu, nerobíme cirkevnú selekciu. Nechávame otvorené dvere.

M. Žáková: eXit plní aj ďalšiu funkciu, ktorú sme si tiež uvedomili až dodatočne, pri istej spätnej väzbe. Chodia k nám predovšetkým mimobratislavskí mladí ľudia, ktorí vo svojich domovoch patria do rôznych kresťanských spoločenstiev. Chodia medzi nás, neostanú teda bez spoločenstva veriacich, načerpajú sily a možno sa aj inšpirujú a potom sa vrátia domov a zúžitkujú to, čo načerpali. K tomuto ich v podstate aj vedieme – aby slúžili tam, kde sú doma, kde na nich čakajú mládežníci, v tých dedinkách alebo mestečkách. Nie je našim cieľom tých ľudí vziať odniekiaľ, ale povzbudiť ich do ich služby v rámci ich domáceho spoločenstva. Veď mnohí z nich sú vedúce osobnosti domácich zborov a majú určitú zodpovednosť za svojich vlastných a tí od nich určitý prínos aj očakávajú.

V. Žák: Možno nás treba predsa len trochu rozdeliť. eXit tvorí jadro – to sú desiatky dobrovoľníkov, ktorí zabezpečujú jeho fungovanie. To sú v podstate naši domáci. Nemám na mysli, že nevyhnutne vyrastali v našej cirkvi. Je to dosť paradoxné – tí najaktívnejší mnohokrát nepochádzajú z cirkevného prostredia a ani nevyrastali v kresťanských rodinách, ale stretli sa vo svojom živote s Pánom Ježišom, prijali ho a mnohí z nich dnes tvoria akčné jadro eXit-

-mládeže. Druhú skupinu tvoria pravidelní návštevníci a tretia časť sú „náhodní“, okoloidúci hostia, ktorí pár rázi prídu, potom odídu... A je to v poriadku, lebo na istý čas našli, čo potrebovali a možno im z toho zostane niečo do života. Naším heslom je: ***Patíš predtým, než veríš.***

Toto heslo ma zaujalo na vašej webovej stránke. Ako to myslíte?

V. Žák: Myslíme tým, že je tam miesto na diskusiu, pochybnosti, otázky. Každý z nás je niekde v procese hľadania a ak diskusia, odpovede na otázky sú tým, čo pomôže na ceste hľadania pravdy, alebo zmyslu života, tak to nás teší. To je naplnením nášho cieľa. Je to o otvorenosti a osvojení si vlastného názoru na vec. Opakujem, nechceme sa uzatvárať ako spoločenstvo alebo nejaká subkultúra.

Čo sa pre vás skrýva pod trochu všeobecným slovom – hodnota?

T. Štrba: Ja som z nás troch jediný, ktorý vyrastal v Apoštolskej cirkvi od malička. Rodičia ma od detstva viedli k Bohu, takže moja minulosť prebiehala trochu inak, ako minulosť, dnes už väčšiny ľudí z eXitu. Čím sme príťažliví? Čo je hodnota, ktorú ponúkame? Nuž, jednoznačne to, že neponúkame len nejakú teóriu, ale svoje vlastné zážitky, svoje vlastné životy v súlade s poslanstvom Božieho slova. Neponúkame náboženstvo, ani nič, čo je mŕtve. Ponúkame živý vzťah s Bohom. Veríme, že kresťanstvo nie je náboženstvo, ale vzťah. To ponúkame a to ľudia nachádzajú. A že to nachádzajú môžeme počuť v množstvách svedectiev, ktoré na našich stretnutiach zaznejú. Keď hovoria o tom, čo prežívajú, ako sa menia ich životy. A verím, že toto je najväčší magnet, ktorý ľudí na eXit priťahuje. To, že na vlastných životoch môžu zažiť skutočného Boha, takého, aký je, ako milujúceho Otca. To je náplň hodnoty, ktorú ponúkame.

M. Žáková: Pre mňa bol eXit miestom, kde som mohla čerpať. Žila som na internáte, ďalej od rodiny, nemala som tu rodinu a priateľov, ale mala som vzťah s Bohom a chcela som, aby tento

MARTINA ŽÁKOVÁ

Momentálne vyučuje výtvarnú výchovu na súkromnej škole. Dva a pol roka šťastne vydatá za Vladu. Strednú školu študovala na Škole úžitkového výtvarníctva v Kremnici. Vysokú školu ukončila v odbore antropológia. Externe spolupracuje s kresťanským Rádiom 7 a pomáha manželovi pri jeho práci s mladými. Ako 14-ročná sa rozhodla žiť život s Bohom „naplno“. Pochádza z luteránskej rodiny.

vzťah rástol. Slovo, ktoré znelo v tom čase na eXite, bolo slovom, ktoré som hľadala. Dávalo odpovede na moje otázky. Bolo to živé slovo. Nie preto, že by bolo nejako atraktívne „živo“ hovorené, ale videla som, že ľudia, ktorí hovoria, tak aj žijú. Nejako som to cítila. Jednoducho – žili to, čo hovorili. Ja som v tom čase študovala prácu s postihnutými deťmi – a tak som sa zapojila do niektorých experimentálnych projektov na onkológii a v DSS.

Takže eXit nebolo len miesto, kde som prišla, niečo zažila a odišla, ale začala som naplno žiť to, čomu som verila. Spoznala som nesmierne množstvo mladých ľudí, s ktorými som študovala, a zrazu som zistila, že sú to kresťania. A to bolo veľmi dôležité. Došiel sa do vzťahov je pre mladých ľudí veľmi dôležité. Aj mladý kresťan, ktorý uveril v Boha sa potrebuje stretávať s inými ľuďmi, ktorí majú podobné skúsenosti. Možno má niekto problém, prezentovať sa ako kresťan v sekulárnom prostredí, ale v prostredí rovnocenných a rovnako zmyslajúcich

ľudí je to obrovské povzbudenie k činorodosti. Človek sa zrazu cíti slobodný, môže byť otvorený, môže vstúpiť so svojimi problémami, lebo zrazu vie, že aj tí ostatní niečo podobné prežili, riešili a vyriešili. Isteže, nemalý vplyv má aj to, že je to pomerne rovnorodé sociálne prostredie – z veľkej väčšiny ide o vysokoškolákov, teda o ľudí, ktorí ešte len niekam smerujú. Cieľavedome smerujú, nestagnujú, hľadajú si miesto v živote, alebo sa naň pripravujú.

Spomenuli ste, že vo vašej cirkvi vás vnímajú ako istý druh misijného spoločenstva. Dnes sa za misiu považuje skôr pôsobenie v Afrike ako v Bratislave... uprostred nenásytné až primitívne konzumnej spoločnosti. Takže – naozaj zmysluplná misijná práca?

V. Žák: Áno. To je naše prostredie. Platí však, že čím väčšia tma, tým väčšia príležitosť pre svetlo, aby vyniklo. Ak by sme v tom nevideli zmysel a výsledky, tak by sme sa asi venovali niečomu inému. Pre mňa osobne najväčším zázrakom v 21. storočí je, keď človek, a to nielen mladý, seriózne hľadá miesto pre svoj život, snaží sa dať mu nejaký zmysel. Niečo, čo dáva význam jeho každodennému vstávaniu, líhaniu, niečo, čo nie je len honba za peniazmi, pohodlným životom, cestovaním. A práve vďaka tejto dlhotrvajúcej, ako ste to pomenovali vy, primitívne konzumnej spoločnosti, ľudia začínajú hľadať niečo iné. Niečo hlbšie. To, čo je veľakrát smutné, ale do istej miery aj prirodzené, ľudia začínajú hľadať duchovno všelíkde inde. Prečo? Lebo kresťanstvo mali priamo pod nosom, vyrastali v tzv. kresťanskej kultúre, kde videli, že cirkev nežije to, čo káže. Stala sa nerelevantnou, viac sa začala starať o formality a náboženstvo, namiesto toho, aby riešila problémy doby, aby vytvárala priestor na stretnutia so Stvoriteľom aj v dnešných dňoch, v súčasnom svete, aby vytvárala priestor na vytvorenie vzťahu s Bohom v dnešných podmienkach. A o to sa snažíme, ukázať, že aj v dnešnej dobe je možné vytvoriť plnohodnotný živý vzťah s Bohom. Miesto,

VLADO ŽÁK

Je mládežníckym pastorom zboru Apoštolskej cirkvi v Bratislave a zodpovedá za víziu a smerovanie eXit mládeže. Ako 12-ročný prežil znovuzrodenie, no neplánoval sa profesionálne venovať službe. Ako 17-ročný sa rozhodol, že pôjde na jeden rok študovať na biblickej škole v zahraničí a potom sa vráti k svojej predstave a bude študovať manažment. Počas toho roku zažil niečo, čo neskôr pomenoval „povolanie do služby“. A tak sa rozhodol pokračovať v štúdiu na biblickej škole ďalšie 3 roky. Po návrate zo štúdiu v Kanade v roku 2004 sa stal vedúcim mládeže v bratislavskom zbere Apoštolskej cirkvi. Dnes. Dva a pol roka šťastne ženatý s Martinkou. Pochádza z katolíckeho prostredia.

kde ho možno chváliť piesňami, slovom, kde možno študovať jeho slovo a jeho odkaz do dnešných dní. Jedným z bodov, ktoré sa skrývajú pod našimi hodnotami je, dať ľuďom príležitosť spoznať život s Bohom ako alternatívu. My sa snažíme tento priestor vytvoriť. Neobťažovať ľudí náboženstvom, ale prinášať im Božie slovo a život v súlade s ním. Všetko ostatné je na nich. Ak sa rozhodnú, že áno, toto je to, čo hľadáme, toto je smer, ktorým chcem ísť... Čo iné je to, ako zmysluplná misia? Veľa vecí, ktoré sa počas 6 rokov nášho fungovania udiali, neboli len výsledkom nášho nejakého cieľavedomého úsilia. Aspoň, my sme si nepovedali, že toto a toto je náš cieľ. My sme len krok za krokom budovali priestor na ukázanie alternatívy autentického života s Bohom. To všetko ostatné začalo prichádzať ►

akoby samo. Presnejšie povedané, nie samo – to, čo sa dialo, bolo Božie dielo. To nebol výsledok našej stratégie. My sme mali jedinú stratégiu: Byť vždy otvorení a relevantní. Relevantnosť je jednou z našich kľúčových hodnôt. Pri všetkom, čo komunikujeme, sa pýtame: Ako to súvisí s mladým človekom, s jeho otázkami, s jeho prístupom k životu, s jeho zaneprázdnenosťou... ako sa to, čo Boh pred viac než

hodne jedine jednotliviec. Myslím si, že aj ľudia, ktorí v živote nepočuli o Bohu a prídu medzi nás po prvý raz, majú slobodu prísť zнову, ale aj neprísť nikdy viac. Nikto sa ich na nič nebude pýtať, nikto ich na nič nebude prehovárať. Veď to robil aj Pán Ježiš, keď chodil po tejto zemi: Dával ľuďom slobodu. Oslobodzoval ich, uzdravoval ich a nenútil nikoho robiť niečo proti jeho vlastnej vôli. On prišiel,

A tá zrejme nepríde na jedno posedenie, alebo nevznikne počas jednej návštevy na bohoslužbách. To, o čo sa my snažíme na začiatku je síce to, že naznačíme, že vieme poradiť, pomôcť a že to má určitú hodnotu, ale predovšetkým sa snažíme naviesť človeka k tomu, aby pochopil, že je to len Boh, ktorý vo svojej múdrosti pomôže a poradí. Netreba sa stávať závislým na ľudských radách, lebo

Nikoho nevoláme medzi nás nasilu, nerobíme cirkevnú selekciu. Nechávame otvorené dvere.

2000 rokmi povedal a napísal vo svojom Slove, vzťahuje na dnešného mladého človeka, ktorý zápasí so svojou sexualitou, existenčnými problémami, zmyslom atď...

T. Štrba: Snažíme sa komunikovať to posolstvo, ktoré je stáročia nemenné spôsobmi, ktoré zodpovedajú dnešku, ktoré sa nutne musia meniť a prispôbovať. Metódy, akými toto posolstvo priniesť mladým ľuďom, nemôžu byť metódami stredoveku, ale musia zodpovedať dobe, v ktorej žijeme. Čím sa absolútne nedotýkame podstaty. Tá je nemenná. Ale snažíme sa ju interpretovať tak, aby ju dnešní mladí ľudia pochopili a prijali. A snažíme sa vyjsť v ústrety aj po formálnej stránke. Nehráme, napríklad, na organe (aj keď ja osobne proti organu nič nemám), ale snažíme sa priblížiť mladým aj pre nich prijateľnou hudbou. Hľadáme nové metódy pre staré, nemenné posolstvo.

M. Žáková: Aj keď sme to už spomenuli, myslím si, že to treba ešte raz zdôrazniť. Jednou z najvýznamnejších hodnôt pre mladého človeka je dnes sloboda. Pociť slobody. Tým, že v *eXite* sú otvorené dvere, ktorými každý môže vojsť kedy chce a vyjsť kedy chce. To je podstatné. Žiaden tlak, ale voľný priestor na vytvorenie slobodného vzťahu s Bohom, o ktorom roz-

aby oslobodil ľudí a nie aby ich zviazal. Túžime po tom a modlíme sa za to, aby ľudia, ktorí medzi nás prídu, cítili lásku a prijatie.

Mladí ľudia často hľadajú, lebo majú problémy, s ktorými si nevedia poradiť. Možno preto hľadajú niečo, čomu sa hovorí hodnota, lebo svet, v ktorom žijú im riešenie neponúka. Prídu za vami alebo im stačí len počuť o alternatíve a ísť ďalej? Alebo zostať kdesi v úzadí?

V. Žák: Dnes som absolvoval viacero stretnutí s mladými ľuďmi. Jedni riešia svoj vzťah s rodičmi, iní si vyjasňujú svoj pohľad na vieru z hľadiska praktického, existenčného a ďalší zase čosi iné, veľmi konkrétne. Aj stretnutia sú rôzne. Je iné, keď sa s niekým rozprávate viackrát, keď sa otvorí a uvoľní a iné je, keď niekto náhodne ide okolo, zaklope na dvere a len na chvíľu sa zastaví, pohovorí a ide ďalej. Snažíme sa reagovať na každý podnet, ale predstava ľudí o tom, že: teraz prídem, porozprávam sa, „vyspeďám sa“ a niekto ma tu zachráni bez toho, aby on spravil svoj nevyhnutý krok, tak to nefunguje. Obzvlášť, ak o ňom veľa nevieme a neprichádzame do styku pravidelne. Neexistuje totiž dôvera. Na to, aby sa človek naozaj otvoril musí byť najskôr dôvera.

to, čo sme spoznali my bol priamy vzťah s Bohom, ktorý radikálne zmenil naše životy. A to je cesta.

Veľa mladých ľudí, ktorí vyrástli v menších evanjelických cirkvách, opúšťa ich rady. Akoby im šaty boli príužke, akoby sa potrebovali od čohosi oslobodiť? Dá sa žiť naplno s Bohom na dnešnom Slovensku?

T. Štrba: Už len to, že tu sedíme, hovorí o tom, že sa to dá. Žijem s Bohom svoj každodenný život. To neznamená, že žijem bezchybný život. Možno je dobré zadefinovať si, čo znamená žiť normálny život s Bohom. A povedať si, že to neznamená žiť dokonalý život bez chýb alebo bez problémov. Začnem pri tých, čo prídu medzi nás z mimocirkevného prostredia. Častokrát si myslia, že keď odovzdajú život Bohu, automaticky vymažú zo života problémy. Ale to tak nefunguje. To je nereálna predstava. Reálny život s Bohom nie je bezproblémový. Ale je riešiteľný. A prečo tak veľa mladých odchádza od viery? Možno nenašli to, čo hľadali, lebo im to zo strany rodičov alebo cirkvi bolo ponúknuté zle, alebo nesprávnym spôsobom. Mnohí nepochopili podstatu evanjelia práve kvôli nedobrému spôsobu jeho podania. Uverili v takého Boha, akým

v skutočnosti nie je. A to ich potom môže odstrihať, priniesť sklamanie. S takýmito prípadmi sa v živote stretám mnohokrát. **V. Žák:** Nevidím to tak, že v každom prípade je to odchod od viery, od Boha. Mnohí odchádzajú len z cirkvi. Vieru v Boha si zachovávajú. Možno niekedy je to práve naopak, možno hľadajú viac duchovna, než ako ho nachádzajú doma, či v cirkvi. To je následok toho, že najväčším problémom cirkvi je, keď nie je relevantná, zmysluplná. Keď z kazateľne plynú slová a človek, ktorý tam sedí a počúva, si hovorí: ako toto súvisí s tým, čo ja, čo my prežívame? Ja tu vidím problém alebo časť problému odchodov mladých ľudí zo zborov. Oni na bohoslužbách nepočujú hovoriť o veciach, ktoré ich trápia, ktoré musia riešiť a ktoré by radi riešili v duchu Božích zásad. Ja som presvedčený o tom, že Boh má na každý súčasný problém svoju odpoveď, svoje riešenie. Ale toto riešenie z kazateľní častokrát nezaznie. Božie slovo nemôžeme ľuďom servírovať

na tácke – takto to bolo, je a bude. Odtrhnuté od ich každodennej reality. Hovorené slovo musí pozvať človeka ku spolupovednosti, musí z neho cítiť, že je výsledkom „tiežhľadania“ Božej vôle, ktorá je v konečnom dôsledku jasná a rieši veľmi pragmaticky zložité otázky súčasného života. A keď k tomuto dokážeme priviesť mladých, keď tieto pravdy a návody objavia sami, tak si to budú vážiť viac, ako keď im to niekto len prednáša. A nepôjdu preč. Lenže na to nám musia veriť. Musia vidieť, že žijeme, čo hovoríme. Ja hovorím, že viera sa nededí. Je nezdediteľná! Neprinesie mi ju kultúra prostredia, v ktorom žijem, ani moja babička, ktorá sa o môj duchovný rast v tom najlepšom slova zmysle stará. Viera je slobodné, vedomé rozhodnutie, ktoré bude mnohokrát preskúšané, otestované. Iba to mi zostalo, čomu som sám uveril, čo som sám prijal a prežil. Aj v pochybnostiach, aj pri útokoch na moju vieru, hľadaniach pravdy. Toto všetko musí mladý človek zažiť, to som musel zažiť aj ja na

vlastnej koži. To, čo je z druhej ruky sa v živote viery neráta. **T. Štrba:** Už som hovoril, že som vyrastal v kresťanskej rodine. Ale úplne súhlasím s tým, že viera sa nededí. Ja som ju tiež nezdedil. Ja som sa sám, slobodne rozhodol nasledovať Boha, keď som mal 12 rokov. Môj otec bol kazateľom zboru, takže zdanlivo by som to mal mať ľahšie. Potreboval som však dospieť do štádia, keď som sám za seba, nie preto, lebo to chcel môj otec, prijal rozhodnutie. Otec ma k tomu viedol a som mu nesmierne za to vďačný, ale rozhodnutie za mňa nespravil. To bolo plne na mne samom. **V. Žák:** V tejto súvislosti možno ešte treba spomenúť jeden fenomén, ktorý tu vládne – a to je fenomén duchovných bezdomovcov. Ide o ľudí, ktorí nie sú ochotní nikde sa zaviazať, nie sú ochotní nikde byť doma. Túlajú sa, tam si zoberú niečo, tam niečo, ale nie sú ukotvení. A keď sa ocitnú v problémoch, zrazu zistia, že sú sami. Nie sú uprostred duchovnej rodiny, nemajú priateľov, ▶

nemajú nikoho, kto by si vôbec všimol, že dakde nie sú. Lebo nikde nie sú doma. Sú len duchovní stopári. A asi je dosť mladých, ktorí si na tento život zvykli a do určitej miery im vyhovuje. Kým mi niečo vyhovuje, tak fajn, keď nie, tak odchádzam. Okrem facebooku a virtuálnych priateľstiev veľakrát nemajú nikoho. Nevedia, čo je skutočné priateľstvo, nevedia, čo je to, mať človeka, ktorý len preto, že ma má rád, mi dokáže povedať aj tú najkrutejšiu pravdu v láske. Kto toto zažil autentickým spôsobom, nie formálne, virtuálne, ak mali takýchto rodičov, tak nevidím dôvod, prečo by utekali z cirkevných spoločenstiev. A to je už na nás. My, mladšia stredná a staršia generácia tvoríme cirkev. My tvoríme spoločenstvo. Je na nás, či je to skutočné spoločenstvo Ježišovo, alebo len formálne cirkevné spoločenstvo.

T. Štrba: A z tohto vychádzame aj v eXite. Snažíme sa vytvoriť miesto, kam môžu ľudia prísť bez toho, že by zažili odsúdenie, že by neboli prijatí. To je to najpodstatnejšie, keď ľudia cítia, že môžu prísť a že sú prijatí. Že ich nikto neodsúdi, že ich nikto neodmietne... verím tomu, že cirkev má byť o tom. Tak ako keď Ježiš slúžil a chodil po svete a prijímal všetkých, tých najväčších hriešnikov, prostitútky, colníkov...

V. Žák: ...my si najradšej ľudí pred vchodom do cirkvi očistíme, upravíme podľa našich predstáv, ktoré hovoria: takýto musí veriaci kresťan byť, takto sa musí správať, takto by mal byť oblečený a takto by mal hovoriť. V momente, keď splní tieto naše predstavy, môže

prísť... jednoducho, úplne otočené hore nohami...

...Možno to dnešní mladí absolútne nemôžu pochopiť, ale my starší sme to približne takto zažili.

V. Žák: Stretávame sa s týmito pohľadmi aj dnes. Ale Ježiš najprv človeka prijal takého, akým bol a dovolil, aby Jeho láska, Jeho prítomnosť sama pôsobila, že človek sa zmenil. Poviem príklad: Máme priateľstvo s ľuďmi, ktorí zažívajú problém s homosexualitou. Ja môžem povedať: Ty hriešnik, to by si nemal..., alebo to môžem prijať ako proces, pri ktorom je človek na jednej strane konfrontovaný s pravdou Božieho slova, a nech to znie akokoľvek diskriminačne, ale je v tomto smere jasné. Ale zároveň je tam možný proces, keď jedine Boh môže vo svojej zvrchovanosti zmeniť človeka. Nie ja svojim tlakom alebo rozsudkom. Takže na jednej strane je človek konfrontovaný pravdou Božieho slova, ktoré, na druhej strane, dáva priestor a láska, ktorá veci môže zmeniť. Takto ja chápem Ježiša: najprv ľudí prijal, aby oni sami potom zatúžili po zmene.

M. Žáková: Ja sa viac venujem dievčatám a ženám. A pri mnohých rozhovoroch si kladiem otázku: Ako by to na mojom mieste spravil Ježiš? A zaujímavé je, že často príde odpoveď hneď: Riešil veci s láskou a pokojom. Častokrát to my ľudia tak nerobíme. My si to najskôr zdefinujeme, alebo sa pokúsime vtesnať sa do definície, a potom tam vtesnať aj problém. Ale to Ježiš nerobil. Zdá sa, že pre nás ľudí nie je takýto postup

prirodzený. Akoby sme zabúdali na to, že ak dovolíme Bohu vstúpiť do nášho života, tak On dokáže totálne meniť aj nás, aj tých, ktorých si myslíme, že by sme mali zmeniť my.

Nie je to len tým, že Ježiš nemal za sebou dvetisícročné nánosy ľudí na učení. Hoci on sám menil niektoré významy Starej zmluvy a pre vtedajších zákonníkov ju obracal naruby? A tvoril nové pravidlá...

V. Žák: Novodobý „kvas farizejov“, o ktorom Ježiš hovoril, je taký nenápadný, že ak človek nestráži svoje srdce, tak sa veľmi ľahko môže stať farizejom, ktorý ukazuje prstom a odsudzuje človeka namiesto toho, aby mu pomáhal niesť jeho problém. A tak, na jednej strane konfrontujeme povrchné vzťahy a formalizmus a zároveň naďalej trváme na náboženských pravidlách, ktoré nafukujeme a podvedome tým získavame pocit nadradenosti a duchovnej pýchy, mysliac si, že my jediní ideme rovno do neba, že my jediní sme nositeľmi tej pravej viery. Postupne na ostatných pozeráme zvrchu, ako na nehodných. A pritom hlásame, ako to robil Ježiš. Ale On miloval ľudí a prijímal hriešnikov.

M. Žáková: A to sa musíme, alebo chceme učiť. My potrebujeme žiť ako Ježiš. Vnímať ľudí ako On. Veď nie sme o nič lepší, ako ostatní. Konkrétne to teraz vzťahujem na nás – ktorí tvoríme akési vedenie eXitu. Vieme, že robíme veľa chýb aj v tej práci, čo robíme. Najhoršie, čo nás môže stretnúť je, keď si myslíme, že sme už dost dobrí. Bože, už sme takí dobrí,

že s nami nemusíš nič robiť. A tak vytlačíme Boha so svojho srdca a On stratí priestor na to, aby s nami pracoval. My sa snažíme byť neustále so sebou nespokojní. Sme taký tím, že sa vieme navzájom zdôveriť a modliť sa jeden za druhého. Ak aj hovoríme Slovo Božie, tak sa snažíme hovoriť ho nie vo vzťahu: Ty a ja, ale MY. My spoločne potrebujeme ísť niekam. Je to permanentný proces. V konečnom dôsledku, my našim eXitákom nemáme vlastne čo dať, my im nemáme z vlastných síl čo ponúknuť. Ale keď sme vo vzťahu s Bohom, tak môžeme poukázať na alternatívu života s Bohom.

V. Žák: A ešte môžeme dovoliť, aby videli naše vlastné zápasy, aby sa dozvedeli, ako sme ich s pomocou Božou vyriešili. Celkom určite nevystupujeme ako takí, čo to majú jasné, čo sú lepší. To je problém mnohých kazateľov, pastoračov alebo akokoľvek ich nazveme, ktorí sa správajú tak, akoby žili v inom, čistom a jasnom svete. Preto im ľudia nerozumejú. Preto kázne idú pomimo sluchu poslucháčov, preto mladí odchádzajú. Často sa z kazateľní šíri iný svet, ako ho žijú ľudia v laviciach. Keď sa kazateľ ľuďom otvorí v úprimnosti so všetkými svojimi chybami a zápasmi, tak sa komunikácia zmení a viera sa stáva dôveryhodnou, reálnou.

Ak tomu dobre rozumiem, je to hľadanie autentickosti života vo viere, o čo sa snažíte... a čo sú, zrejme, mladí ochotní prijať?

V. Žák: Myslím si, že mladí ľudia hľadajú, okrem iného, otcov viery. Vzory, ktoré potrebujú vidieť v reálnom živote. Či žijú to, čo hlásajú.

Ja by som povedal, že dnešní mladí práve zbúrali vzory, odmietli ich...

V. Žák: Nie, potrebujú a hľadajú ich. Ak ich odmietli, tak preto, lebo spoznali, že sú to pseudo-vzory. Často poznajú to, čo ja nazývam syndróm rezignovaného otca na gauči. A to je smutné. Som vďačný, že ja som takéto pseudo-vzory doma nemal a modlím sa, aby som sa raz pre svoje deti takým nestal.

M. Žaková: ...to si musím odložiť

túto nahrávku, aby som ti ju mohla raz pustiť...(smiech)

V. Žák: Dúfam, že dokážem žiť tak, aby si ju mohla pustiť... že budem žiť tak, ako budem kázať.

Keď na eXite hovoril pán Srholec, tak som bol fascinovaný tým, ako aj tí mladší, 17-roční tínedžeri dokázali hodinu počúvať s vypučenými očami, ako doslova hltali každé jeho slovo... Takže, to si iba starší myslia, že mladí pohrdajú vzormi. Neuvedomujú si, že ich neponúkajú. Ale keď mladý človek cíti, že „slovo a život jedno sú“, nemajú problém. No keď ten, čo si myslí, že by mohol byť vzorom, pristúpi k nim so zdvihnutým, poučujúcim ukazovákou namiesto otvorenej náruče, nemôže rátať s tým, že ho mladí prijímajú a už vôbec nie s tým, že sa im stane vzorom.

Takže – nie sú ľudia hodní nasledovania?

PREČO SEM CHODÍTE?

Spýtala sa SVATAVA PIATKOVÁ niekoľkých návštevníkov:

Miriám, 25 rokov, študentka

Chodím sem preto, lebo milujem spôsob, akým sa tu Boh uctieva. Veľmi rada sa stretávam s ľuďmi spôsobom, akým sa tu stretávame. Páči sa mi, že je to kresťanské spoločenstvo. Je tu super.

Jakub, 21 rokov, neštuduje, nepracuje

Na eXit chodím preto, lebo cítim, že je tu prítomný živý Boh. Ľudia sú tu zjednotení pri jeho chvále, pri svedectvách, ktoré tu zaznievajú. Mám tu veľa priateľov.

Katka, 21 rokov, študentka

Chodím sem kvôli Bohu. Jednoznačne. Tu človek rastie vo viere, spoznáva mnoho nových ľudí. Jednoducho, chodím sme kvôli živému Bohu, ktorý tu je. A chvály sú tu super.

V. Žák: Určite sú. Som o tom presvedčený. Len sa mnohí akosi stiahli do úzadia. Možno ich zaskočila doba a rezignovali, myslia si, že nemajú čo povedať, že sú staromódni a staromilskí...

Faktom je, že aj keď sa my starší tvárime, že sme spoločenské zmeny po 89. zvládli, mám pocit, že to nie je celkom pravda... je toho na nás priveľa, len si to nepriznáme, a tak strácame svoju autentickosť...

V. Žák: Ale mladí ľudia potrebujú vidieť, kde to starší nevládajú. Veď práve vtedy môže vzniknúť autentický vzťah, ktorý mnohé prečistí. Žiaľ, otcovia majú pocit, že musia byť tými dokonalými v očiach svojich detí a nedovolia im vidieť ich zápasy. Lenže nevedia, že deti už dávno vidia ich nedokonalosť. Pomenujú si to „neúprimnosť“ a odcudzenie je zrazu reálne.

Vráťme sa na záver nášho stretnutia ku konkrétnym podobám fungovania eXitu. Aspoň krátko predstavte svoje pondelky.

Za posledné obdobie sa nám osvedčili štyri konkrétne formy fungovania, pričom vždy je dôraz kladený na konkrétnu hodnotu.

- **eXit CLASSIC** – vyvážená miera uctievacích piesní ako aj hlbšieho výkladu Božieho slova pre mladého človeka v 21. storočí.
- **ART eXit** – evanjelizačne zameraný večer vhodný na pozvanie hľadajúcich priateľov. Slovo býva len krátke, pričom sa snažíme vyhýbať akejkoľvek cirkevnej kananejštine. Pozývame si kapely a kresťanských spikrov a umelcov.
- **eXit CONNECT** – momentálne azda najpotrebnejší, keďže je tu vytvorený priestor pre budovanie hlbších vzťahov. Ide o skrátenú 60-minútovú mládežnícku bohoslužbu v Dome Odborov, po ktorej sa presunieme do čajovne ÚNIK, kde sa ľudia môžu bližšie spoznávať a budovať vzťahy v príjemnej atmosfére.
- **eXit WORSHIP** – večer chvál, modlitieb a svedectiev o tom, čo Boh koná v živote ľudí. ■

MÁRIA ROYOVÁ

(26. 11. 1858–25. 2. 1924)

Pripravil: JOZEF UHLÍK

Detstvo

Narodila sa v Starej Turej ako najstaršia dcéra evanjelického farára Augusta Roya. Okrem sestry Kristíny – známej evanjelistky, spisovateľky a charitatívnej pracovníčky – mala ešte ďalších 3 súrodencov. Už v ranom detstve ochorela na krivicu, ktorá jej spôsobovala značné problémy počas celého života. Do základnej školy ju nedali, učil ju doma otec a jeho kapláni. Neskôr sa dostala do Modry k svojmu ujovi, kde sa jeden rok učila na nemeckej meštianke a potom jeden rok navštevovala nemeckú dievčenskú školu v Bratislave. Ako v spomienkach píše jej sestra Božena Chorvátová, už ako dieťa vytvorila viacero pozoruhodných hudobných skladieb. Jednou z nich bol *Vtáči snem*, v ktorom hudobne stvárnila spev vtáctva a skladba *Mlyn*, kde na hudbu premenila padajúcu vodu a klepot mlynského kolesa. Keď mala 9 rokov, zložila prvú väčšiu skladbu *Smútočný pochod*. Bola to jej odozva na veľký požiar v Starej Turej. Žiaľ, tieto skladby sa nezachovali.

Cesta k svetlu

Mária bola aj vďaka svojej chorobe plachým a utiahnutým dieťaťom. Ale jej vnútorný svet bol mimoriadne bohatý. Už od najútlejšieho detstva tvorila rozprávky a povesti. Veľmi si obľúbila históriu a túžila po pozdvihnutí slovenského národa. Obe rodiny jej rodičov, royovská i holubyovská, patrili k slovenskej intelektuálnej elite a boli zapojené do obrodeneckého národného zápasu. Máriin ujo Karol Holuby bol za účasť v povstaní v roku 1848 popravený. V druhej polovici 19. storočia po krátkom období uvoľnenia, založení a zrušení Matice slovenskej a slovenských gymnázií nastalo obdobie tuhej maďarizácie. Slovenský národ bojoval o holé prežitie. Obe sestry Royové sa zapojili ako jediné ženy do zbierania slovenských ľudových piesní a ich uvedomelý národný postoj najlepšie charakterizuje jedno malé rozhodnutie: Namiesto kúpy nových šiat si predplatili slovenský časopis *Sokol*. Obrat v živote Márie a jej sestry nastal, keď sa im dostal do rúk kresťanský časopis *Betanie*. Jeho obsah ich natoľko zaujal, že v roku 1888 Mária spolu so sestrou Kristínou navštívili jeho vydavateľa, kazateľa Svobodnej reformovanej cirkvi (dnešnej Cirkvi bratskej) Josefa Kostomlatského v Pisku. Až tu v Ježišovi Kristovi

spoznali svojho osobného Spasiteľa. Hneď vzápäti na stretnutí so slovanským misionárom dr. Baedeckerom v Prahe prijali Božie vysvätenie a splnomocnenie k duchovnej službe. Z iniciatívy Márie začali sestry na evanjelickej cirkevnej škole v Starej Turej učiť deti nové duchovné piesne. Neskôr požiadali farára Čulíka, aby mohli s týmito deťmi spievať v kostole pri slávení Večere Pánovej. Ako sa práca Nedeľnej školy rozrastala, prišli protivenstvá. Je smutné, že ani farár Čulík, švagor sestier Royových, nerozpoznal vanutie Božieho Ducha v svojom zbere a ostro sa postavil proti tzv. bludárkam. Sestry boli donútené v roku 1890 zbor opustiť. Ale duchovné prebudenie sa už nedalo zastaviť.

Modrý kríž

Sestry Royové nechceli zakladať novú cirkev, preto v roku 1897 na podnet Jána Chorváta založili abstinentný spolok Modrý kríž (MK). Mária Royová sa stala jeho prvou tajomníčkou. Od samého počiatku bola evanjelizačná práca MK úzko prepojená s charitatívnou činnosťou. Už okolo roku 1885 sa sestry začali starať o opustené deti tzv. hauzírerov, t. j. ľudí, čo chodili za podomovým obchodom po vtedajšom Rakúsko-Uhorsku. V roku 1901 zariadili na tieto účely vlastný dom, ktorý dostal meno *Útulňa*. Neskôr sa z tohto útulku stal na inom mieste sirotinec, zvaný *Chalúпка*, na ktorý prispeli veriaci z celého Slovenska. Sestry tam opatrovali i s dobrovoľnými pracovníčkami priemerne 30–40 detí. 12. mája 1912 bola slávnostne otvorená ambulancia nemocnica, postavená rovnako z milodarov. Mária napriek svojej utiahnutosti mala nekompromisnú povahu. Napríklad, stroho odmietala každý pokus štátu o pomoc pri ich charitatívnej práci. Na pohľad pôsobila drsne, ale mala rýdzi charakter. Sestry sa výborne dopĺňovali. Mária bola viac racionálna a Kristína, ktorá bola viac emotívna, často vravievala, že nesmie byť taká sentimentálna. Nie vždy mali na veci rovnaký názor, ale, ako píše v spomienkach ich sestra Božena, Kristína aj tak dokázala nakoniec presadiť ten svoj. Ale po celý život si verne stáli bok po boku.

Piesne prebudenia

V hnutí MK sa od samého začiatku začali rodiť nové duchovné piesne. Z tohto hľadiska to bolo najplod-

nejšie obdobie Máriinho života. V rokoch 1897–1900 vyšlo 5 nenotovaných zošitkov *Piesne spolku Modrého kríža*, ktoré obsahovali 162 piesní. Nasledovali dva zväzky *Rajskej kytky* so 74 piesňami a *Naše piesne*. V roku 1906 vydali sestry Royové spevník pod názvom *Piesne Sionské* (PS). Z 310 piesní bolo 132 pôvodných diel sestier Royových, z toho Mária skomponovala 92 a napísala alebo preložila 189 textov. S harmonizáciou im pomohol švajčiarsky hudobný skladateľ Felix Bovet, ktorý na základe hry Márie na klavíri a spevu niekoľkých bratov a sestier zapísal piesne do notovej podoby. Problémy spôsobovali najmä Máriine originálne typicky slovenské piesne so sedemosminovým alebo päťštvrtovým taktom. Tieto piesne boli v duchovnej piesňovej tvorbe prvými prácami, vytvorenými slovenskými autorkami. V roku 1910 vyšlo druhé a o rok neskôr tretie vydanie. Vydanie z roku 1930, ktoré vyšlo až po Máriinej smrti, obsahovalo 400 piesní. Po ukončení práce na prvom vydaní *Piesní sionských* sa Mária Royová z tvorby nových piesní stiahla a začala sa viac venovať práci s deťmi (napr. šila a opravovala im šaty), stala sa pokladničkou novovzniknutej diakonie v nemocnici a pomáhala pri bežných prácach v týchto zariadeniach. Ale diakonkou sa nikdy nestala. Ešte pred 1. svetovou vojnou Mária významne ovplyvnila nasmerovanie prebudeneckého hnutia na Slovensku. Zo Sliezska, s ktorým malo hnutie v Starej Turej bohaté kontakty, začalo k nám prenikať letničné hnutie. Kristína ním bola začas ovplyvnená. Sestry sa niekedy v rokoch 1913–14 zúčastnili na letničnom zhromaždení v Sliezske, kde Mária prejavila svoj vnútorný nesúhlas tým, že zo zhromaždenia odišla. Tým pomohla Kristíne zorientovať sa a duchovná práca na Slovensku bola s veľkou pravdepodobnosťou uchránená od mnohých zmätkov.

Teológia piesní Márie Royovej

Kresťanstvo Márie Royovej je kresťanstvom vážnosti a to poznamenáva aj jej tvorbu. Hudobná stránka jej tvorby je pritom hlboko zakorenená v ľudovej piesni. V textoch sa vyhýba plytkej sentimentalite a to dodáva jej dielam váhu. Jej texty sú hlboké a prežité v skutočnom živote. Kazateľ L. Fazekaš vo svojej práci *Teológia piesní Márie Royovej* analyzoval jej texty z hľadiska teologických základov, na ktorých Mária Royová stavala. Našiel v jej tvorbe tieto dôrazy:

- Evanjelizácia
- Duchovný zápas kresťana s hriechom
- Víťazstvo v Pánovi Ježišovi
- Zápas kresťana o posvätenie a ovocie života
- Očakávanie večnej vlasti

Prínos Piesní sionských

Muzikológ a hudobný skladateľ Ivan Valenta vidí hlavný prínos *Piesní sionských* pre duchovnú prácu na Slovensku v týchto oblastiach:

Zrodila sa pôvodná duchovná slovenská prebudenecká pieseň, ako národný fenomén. *Piesne Sionské* sa dôstojne zaradili k anglickým, nemeckým a českým prebudeneckým piesňam.

Stali sa prvým pôvodným slovenským evanjelickým spevníkom.

Piesne kladli teologický dôraz na osobnú zbožnosť s osobným prijatím spasenia v osobe Pána Ježiša Krista cez obrátenie a znovuzrodenie. Sú obsahom kristocentrické.

Slovenskosť hudobného jazyka nápevov. Opustenie formy dovtedy v evanjelickej cirkvi používaného rozťahaneho chorálového spevu a prevzatie formy ľudovej piesne.

Zavedenie praxe notovaného harmonizovaného spevníka umožňujúceho spievať piesne štvorhlasne.

Životaschopnosť a hodnota pôvodných slovenských textov sa prejavuje v tom, že dodnes sa prekladajú týchto piesní objavujú v zahraničných spevníkoch. Napr. pieseň *Smieť žiť pre Krista* sa stala duchovnou hymnou rusky hovoriacich evanjelických kresťanov.

Márii Royovej oprávnené patrí titul slovenskej hudobnej skladateľky a hymnologický podiel oboch sestier v kontexte slovenskej piesňovej tvorby je pozoruhodný nielen množstvom, ale aj kvalitou.

Mária Royová zomrela 25. februára 1924 a je pochovaná na staroturianskom cintoríne po boku svojej sestry Kristíny. V roku 1969 bola sestrám Royovým na ich rodnom dome odhalená pamätná tabuľa. Jej autorkou je akad. soch. Jaroslava Fabriciová (1923–2003).

Zdroje:

1. *Ludovít Fazekaš: Štafeta viery, 2002*
2. *Ivan Valenta: Sto rokov piesní sionských*
3. *Kol.: Naše korene, 1994*
4. *Božena Chorvátová: Rozpomienky a pamäti, 1971*

Smieť žiť pre Krista

Smieť žiť pre Krista, pre Neho mrieť,

ó, to je blaho, nad ktoré niet.

Hodno zaň trpieť, hodno bojovať,

ach, hodno cele opustiť svet.

Smieť žiť pre Krista, niešť hanu, strasť,

smieť raz čo víťaz vojsť v nebies vlasť,

v korune slávy zastať pred Bohom

a žiť tam večne, ó, to je slasť.

Smieť žiť pre Krista, kým trvá deň,

no i keď žiaľny zapadol tieň,

vždy smieť mu slúžiť a neochladnúť,

tú milosť verným Boh dáva len.

OŽIVENIE STOROČNEJ MYŠLIENKY

BOHUSLAV PIATKO

Manželia Rumánkovci zo Starej Turej vyslovili nahlas to, čo ich trápilo dlhšie: „Robme dačo s Domovom bielych hláv!“ Takmer v tom istom čase, úplne nezávisle na sebe sa ozvali aj z Bratislavy Štefan a Drahuša Markušovci: „Staroturanci, ujmite sa toho, zachráňte Domov bielych hláv!“

V Staroturanskom spravodajcovi v májovom čísle v roku 2000 opísal históriu Domova bielych hláv Gustáv Rumánek. Vyberáme z nej len niekoľko myšlienok:

Autor (GR) spomína, že Kristína Royová sa k tomuto projektu pravdepodobne inšpirovala v Sliezsku, kde na rodinných majetkoch šľachtického rodu Thiele-Winckler spoznala takúto sociálnu prácu a videla, čo dokáže viera a láska. No prišla 1. svetová vojna, ktorá všetky takéto plány odsunula na neskorší čas. V roku 1926 bola postavená Chalúпка pre siroty a zanedbané deti a po nej začala K. Royová pomýšľať na starobinec. Tento názov jej znel trochu chladne, a preto zvolila iný: **Domov bielych hláv**.

Prvý verejný impulz k vybudovaniu zaznel v júnovom čísle 1931 časopisu *Večernica*. Odcitujeme z článku úryvok:

„Dva ideály sprevádzali ma cez môj dlhý život. Prvý urobiť dobre opusteným deťom, druhý osladiť ešte posledné dni opusteným starým ľuďom. Tu a tam podarilo sa mi takýchto opustených starcov priviniť, no nebolo to to, po čom som túžila...“

Aj naša nemocnica vznikla v prvom rade z tejto túžby, akonáhle chcela som istej opustenej nemocnej pomôcť, nemala som ju kam vziať. Dvadsaťosem rokov musela som ešte čakať, než Pán naše prosby vyslyšal a než prišlo k vystavaniu našej malej nemocnice.

(Kristína Royová)

Myslelo sa pôvodne na malý domček, lebo boli ťažké časy peňažnej krízy, no Spasiteľ, brat Růžička, vykonal všetku prácu okolo stavby zadarmo z vďaky za niekdajšie prijatia svojho otca do nemocnice. Urobil plán na štvrt milióna Kčs a hoci sa Kristína Royová rozhodla len na polovičný výdavok, lebo mala iba 20 000 Kčs, postavil nákladný dom asi za 220 000 Kčs, na ktorý sa zozbieralo okolo 60 000 Kčs. Ostatné sa zapožičalo z Tábora (bratrská záložna v Prahe) a 100 000 Kčs zapožičali manželka Bullovcí z Pezinka.“ (Ján Chorvát)

Domov bielych hláv je v súčasnosti jedinou zachovanou stavbou zlatého štvoruholníka staroturianskej charity a ekumenizmu, kde patrila ešte **Chalúпка** ako

i **Nemocnica a Útulňa**. Tolko zo spomienok, ktoré zhromaždil Gustáv Rumánek.

Na VZ SLUHA?

V Starej Turej funguje Občianske združenie SLUHA, známe skôr divadelnými predstaveniami dramatizácií diel Kristíny Royovej. Tak trochu ma prekvapilo, keď mi výkonný riaditeľ OZ SLUHA Peter Ferík zavolať a pozval ma na ich valné zhromaždenie. Priznám sa, že som si v duchu povedal: Načo? Čo z valného zhromaždenia jedného, aj keď činnosťou zaujímavého občianskeho združenia môžem priniesť čitateľom Dialógu. Peter ma privítal pred budovou, ktorú som poznal len z fotografií a priznám sa, ani som nevedel, že ešte existuje.

Keď ma trochu uviedol do problematiky, pochopil som, čo treba priniesť čitateľom Dialógu – nie to, že sa konalo VZ občianskeho združenia SLUHA, ale to, kde sa konalo. Budova, pred ktorou sme v malom parčíku stáli bol **Domov bielych hláv** v Starej Turej. Budova zvonku ešte ošumelá, rovnako aj na prízemí. No na poschodí sme vstúpili do iného sveta – úplne vynoveného, zrekonštruovaného a zmodernizovaného priestoru, na konci ktorého je pracovňa Kristíny Royovej. Ešte nezrekonštruovaná poslúžila ako šatňa. Zrazu som rozostavanosť prestal vnímať. Stál som tam v akejsi nemej úcte v miestnosti, kde Kristína Royová pracovala, chodil som po chodbe, kde sa sestry Royové a mnohí ďalší veľikáni viery a slovenského prebudeneckého hnutia pohybovali a žili kedysi pred necelým storočím. Budova oživa. No nie to je podstatné – oživa, aspoň z časti aj jej pôvodný zámer – sociálne služby.

Írsky začiatok

Peter Ferík v krátkosti porozprával, čo všetko sa udialo od prvého stretnutia Správnej rady OZ SLUHA, ktoré sa tu uskutočnilo ešte v schátratej budove. Najskôr bolo treba nadviazať kontakt s evanjelickou cirkvou, ktorej budova patrí. Na biskupský úrad do Bratislavy prišli (s manželkou Jankou) s piatimi požiadavkami, ktoré sformulovala Správna rada OZ s tým, že ak budú odpovede kladné, tak idú do toho. Neboli ďaleko od šoku, keď im Vladimír Daniš, konateľ firmy Reformat, ktorá spravuje nehnuteľnosti ECAV na všetkých päť požiadaviek odpovedal kladne. To bol signál, že sa ide

Pomôžte oživiť
DOMOV BIELYCH HLÁV
č. ú. 1015619003/1111
VS: 77

do toho. Na Starú Turú sa Feríkovci vrátili s kľúčmi od Domova bielych hláv. A potom, ako spomína Peter, tam len chodil, prezeral budovu zdola nahor a zhora nadol a rozmýšľal, kde začať. Čo s tým? Pred zúfalstvom ho zachraňovali ľudia, ktorí sa obnovou Domova nadchli z Cirkvi bratskej i z evanjelickej cirkvi. No dlho to boli len reči, úvahy, pozeranie... a nič. A zrazu to spadlo. Dozvedel sa, že do Nového Mesta nad Váhom prídu na Evanjelizačnú akciu pre deti a mládež (upratovaciu), ktorá sa koná pod názvom „Lebo mám rád svoje mesto“, mladí ľudia z Írska, ktorí spolupracujú s Apoštolskou cirkvou z Nového Mesta. Tí, hoci mali rok vopred naplánovaný program, v ktorom Domov bielych hláv určite nebol, si našli čas a prišli. Vraj nechodili, ale behali pri vynášaní tej rokmi nahromadenej hrôzy, čo v opustenej budove bola. Na čele tohto tímu bol pastor novomestského zboru apoštolskej cirkvi Jozef Gabovič.

To bol skutočný začiatok reálnych prác. Zatiaľ len upratovacích.

Slovenská skúsenosť

Peter Ferík spomína, ako zjednával majstrov na stavbárske a kúrenárske práce. Povedal im, aké práce objednávajú, čo všetko chce, a ako priamy človek im prezradil, že peniaze zatiaľ na to nemajú, ale kým sa práce dokončia, peniaze by vari mali byť. Výsledok bol zrejмый – o dva dni mu zavolali, že nemôžu prísť, lebo majú už dohodnuté iné práce. Ďalšej firme už stav financií neprezradil, a tak sa práce začali. A zadarmo pokračovali... až sa blížilo dokončenie a s ním sa približoval aj čas zúčtovania. Vo firme sa nedarilo, doma vraj tiež nebola taká rezerva a začínalo byť úzko. Jedného dňa, krátko pred termínom vyplatenia prišiel Peter domov dosť ustarostený – robota bola takmer

hotová a peňazí na vyplatenie nebolo. Manželka ho privítala slovami: „Máš na stole nejaký šek.“ Ani sa naň hneď nepozrel, lebo si myslel, že treba ďalšie peniaze na ďalšiu platbu. No manželka ho uspokojila: „To nie je šek na zaplatenie, to tebe prišli nejaké peniaze“. Pomyšlel si, že nejakých 20 euro z nejakého preplatku. Neveril vlastným očiam, keď zbadal na šeku niekoľko tisícovú cifru. Hneď mu napadlo, že to musí byť nejaký omyl, kto by mu tak veľa peňazí posielal. Nebol to omyl. Peniaze boli reálne, na meno Peter Ferík a v ďalších dňoch s nimi vyplatil všetky spravené práce. A odkiaľ boli? Peter si vraj kdesi na začiatku rekonštrukcie povedal, že za túto stavbu aj život položí. A na valnom zhromaždení vyznal: Pán Boh odo mňa nechcel život, ale moju životnú poisťku, ktorú som si založil pred niekoľkými rokmi. Len tak, pretože už jednu som mal. Podpisal som, zadal do banky trvalý príkaz a takmer som na ňu aj zabudol. Pán Boh pred piatimi rokmi vedel, že presne v tomto čase budem potrebovať peniaze, dokonca vedel aj koľko, a zabezpečil ich.“

To je neuveriteľný príbeh a Božie riadenie pozemských vecí, a to bolo druhé veľké povzbudenie pre celý tím, ktorý má na starosti rekonštrukciu Domova bielych hláv v Starej Turej.

Oživenie zámerov?

Nebudem hovoriť o celej širokej činnosti OZ SLUHA. Zostaneme len pri Domove bielych hláv. Toto rozprávanie som uviedol titulkom: Oživenie storočnej myšlienky. Okrem mnohých sociálnych, kultúrnych vzdelávacích programov, ktoré vnesú medzi tieto storočné múry aktivisti z rôznych cirkví, je zámer prestavby spodnej časti budovy jasný: denný stacionár pre starých ľudí. Ožije Domov bielymi hlavami. ■

foto: MARTIN MEDŇANSKÝ

Cirkevné weby I.

GABRIEL GAJDOŠ

(Autor je kazateľom CB v Žiari nad Hronom
a administrátorom webových stránok.)

Cirkev začína chápať význam komunikácie s verejnosťou a jedným z nich je internet a webová stránka. Zbory si vytvorili vlastné webové stránky. Kým pred niekoľkými rokmi stránky boli skôr výnimkou, dnes sú výnimkou tí, ktorí ju nemajú. Rozmach nastal vďaka bezplatným programom (redakčným systémom), ktoré s ľahkosťou umožňujú vytvoriť pekný web. V Cirkvi bratskej je stav nasledovný: tri naše zbory nemajú žiadne stránky a dva zbory bežia v starom HTML kóde. Dovoľte niekoľko postrehov:

Keď už máte webovú stránku, ešte nie ste takpovediac „za vodou“. Práve tým, že ju máte, pootvorili ste okno do zborovej kuchyne. Pôsobia ako výklad obchodu, na ktorý sa môže pozrieť každý a aký dojem si návštevníci odnesú, to záleží len od nás. Niektorí stránky preceňujú, iní podceňujú, ale väčšinou sa zhodnú na tom, že aspoň tá mladšia generácia z nich získa prvý dojem. Sami o sebe ľudí nepritiahnu, skôr odradia.

Internet je silný komunikačný nástroj. Napríklad, len ťažko by ste vstúpili do moslimskej mešity bez rozpakov, ale pozrieť si vnútro a priebeh bohoslužieb cez web je jednoduché. Podobné rozpaky môžu pociťovať ľudia pred vstupom do našich modlitební, ale nahliadnuť cez web k nám môžu.

„... všetko robte tak, ako Pánovi“, preto náš web by mal vyzeráť čo najlepšie. Musím konštatovať, že takmer ani jeden z našich zborových webov nie je, aspoň podľa mňa, dostatočne príťažlivý. Je to aj prirodzené, lebo zväčša ich administrujú mladí nadšenci vo voľnom čase. Uvedieme najčastejšie vyskytujúce sa chyby.

Hriechy webov

Najprv a treba zamyslieť, čo ľudia hľadajú na webe. Predovšetkým sú to informácie, ktoré musia byť dôveryhodné, prehľadne usporiadané a gramaticky správne. Možno by bolo dobre dodržiavať aspoň tieto zásady.

1. Spravte stránky čo najjednoduchšie. Každá informácia musí byť dosiahnuteľná najviac na tri kliky. Pokiaľ sa to nedá dosiahnuť, zmeňte štruktúru webu. Najviac to spôsobuje problém pri kázňach a fotogalériách.

2. Odstráňte nedôveryhodné frázy. Textové klišé ako „Čomu veríme“, „Naša vízia“ a pod. nech nie sú preplnené biblickými odkazmi. Už ste niečo také študovali z webu? Pôsobí to neverohodne a netreba ich umiestňovať na titulnej strane.
3. Pokiaľ články nepridávate aspoň raz mesačne, odstráňte informácie ako „pridal admin.“, dátum a čas pridania a iné zbytočné údaje. Čo si pomyslí čitateľ, keď vidí posledný príspevok starší ako rok.
4. Zlý dojem vytvárajú oznamy „Na stránkach sa pracuje“. Objavujú sa prázdne stránky a dokonca celé sekcie. Platí pravidlo, neumiestňuj odkaz alebo rubriku, pokiaľ nie je plne funkčná! Sám som musel prejsť náš web a odstrániť všetky nefunkčné odkazy, ktoré som plánoval dokončiť a nedokončil som.
5. Fotoalbum. Nepoužívajte fotoalbumy so zbytočnými hodnoteniami a podružnými informáciami typu, „kto, kedy a ako pridal!“ Ďalšou chybou je pridať z jednej akcie 150 fotiek. Nikdy to neodklikám do konca, pretože je ich mnoho. Fotografie potom zostávajú nepomenované a jedna druhej sa podobajú ako vajce vajcu. Uvedomme si, že fotografie nie sú určené primárne pre nás. Fotogaléria je prezentáciou navonok. Aby k návštevníkovi prehovorila, musí byť schematická, mala by zachytávať priebeh akcie, jej začiatok, jadro a koniec akcie. Návštevník by mal získať ucelený obraz. Z jednej akcie neodporúčam umiestňovať viac ako dvadsať záberov. Súčasný trend je taký, že samostatné galérie miznú a fotografie sa umiestňujú priamo do článku spolu s textom, ako to robí napr. cbsvatyjur.sk

6. Kázne, zvyčajne MP3 nahrávky. Pokiaľ zbor má šťastie na ľudí, ktorí umiestňujú nahrávky na web, určite uveďte aspoň dátum, názov kázne a meno autora. Nestačí len uviesť číslo verša alebo 45. nedele. Vypýtajte si od kazateľa názov kázne. Ak by nevedel uviesť názov kázne, povedzte mu tento vtip: *Dohaduje sa evanjelik, metodista a charizmatik, ktorý z ich kazateľov má najčerstvejšiu kázeň. Evanjelik hovorí, náš pán farár dostane vnuknutie kázne v sobotu večer. Metodista odpovie, to nič, náš kazateľ dostane vnuknutie kázne tesne pred bohoslužbami. Nato charizmatik odvrkne, to je slabé, lebo náš kazateľ už pol hodinu káže a ešte stále nevie o čom. (pozn. Názvy cirkvi vo vtipе nezodpovedajú skutočnosti.)*

Nevhodne pôsobí prázdny kalendár akcií a prázdne fórum. Weboví diskutéri už dávno prešli na Facebook a iné fóra. Miestny zbor nikdy nebude disponovať dostatočným počtom prispievateľov, aby fórum nepôsobilo prázdno.

Ak by som predsa mal vyzdvihnúť niektoré zborové stránky, tak originálne na mňa zapôsobil page Trnavského zboru – vízia zboru v kázňach a stránka Svätého Jura – komentovaním jednotlivých nediel s fotografiami.

Nabudúce si povieme, ako dostať svoj web na predné miesta vo vyhľadávačoch. ■

PROSÍME VÁS, DARUJTE 2% ZO SVOJICH

UŽ ZAPLATENÝCH DANÍ A POMÔŽTE SKVALITNIŤ ŽIVOT STARÝM, NEVLÁDNYM, MENTÁLNE A TELESNE POSTIHNUTÝM SPOLUOBČANOM.

ĎAKUJEME

Diakonické združenie Betánia,

Partizánska 6, 811 03 Bratislava
Právna forma: účelové zariadenie cirkvi.
IČO: 30849667
Č. ú.: Tatra banka: 2627845292/1100

Betánia Bratislava, n. o.

Partizánska 6, 811 03 Bratislava
Právna forma: nezisková org.
IČO: 36077445
Č. ú.: Tatra banka: 2626844714/1100

Betánia Senec, n. o.

Štefánikova 74, 903 01 Senec
Právna forma: nezisková org.
IČO: 36077470
Č. ú.: Tatra banka: 2629856227/1100

Betánia Kalinovo, n. o.

Hrabovo 771, 985 01 Kalinovo
Právna forma: nezisková org.
IČO: 31908624
Č. ú.: Volksbank: 4330032505/3100

Miloslav Jech

PÁTRÁNÍ PO CÍRKVI

POKUS O TEOLOGICKOU REFLEXI CÍRKEVNÍCH DĚJIN (NÁVRAT DOMŮ 2010)

Autor sa pokúsil preskúmať dejiny cirkvi na základe poznatku, že cirkev už vo svojej poapoštolskej existencii v obklúčení mnohými náboženskými kultmi začala sa meniť tiež na náboženský kult. Živý a rastúci organizmus sa stával silnou organizáciou, ktorá žiadala bezpodmienečnú poslušnosť svojmu učeniu a strácala služobný spôsob života. Vstúpila do konkurenčného boja s pohanskými náboženskými kultmi. V tomto boji bola najprv prenasledovaná, ale časom sa stala aj kultom cisárskym, ba nadradeným partnerom cisárskej moci (s. 9nn). Avšak práve takouto svojou autoritou zapríčinila mnohé havárie.

Apoštolský zápas o jej poddanosť a hotovosť k služobnému poslaniu narážal od počiatku na odpor v niektorých zboroch. Niekde to bolo židovské zmýšľanie (List Hebrejom), inde grécka filozofia (Ev. Jána, Listy Korintanom a Galatanom), čo apoštoli odstraňujú. *Apoštolskí otcovia* chceli pokračovať v snahe apoštolov, ale apoštolskú zvesť začali nahrádzať apoštolským učením a kultom. To už nesmerovalo k premene života mocou Svätého Ducha, ale k poslušnosti učenia (dogiem) a bohoslužobných úkonov, ktoré mali prinášať spásu (najmä sviatosti vysluhované ordinovaným kňazom). Ako kultické spoločenstvo sa cirkev stala *prenasledovanou*, lebo náboženské kulty boli ochranou vtedajšieho obrovského útvaru cisárskej moci. Napriek tomu sa cirkev šírila a *cisárska moc sa rozdelila* na východnú a západnú časť (koncom 5. st.). Aj jednu aj druhú časť potom začali napadať vznikajúce kráľovstvá a ohrozovať rímskeho cisára. Ten využil vplyv cirkvi, lebo videl, že kresťanský kult je účinnejší ako doterajšie štátne kulty. Tak sa stalo, že biskupi s pápežom začali cisára nielen chrániť, ale *ho aj ustanovovať a rozkazovať mu*. To sa cirkvi stalo osudným, lebo aj východná aj západná cirkev sa domáhali prvenstva, a tak prišlo k ich rozdeleniu na cirkev katolícku a cirkev ortodoxnú – pravoslávnu (r. 1054).

Vedľa týchto negatívnych udalostí vynárajú sa jednotlivci, ako napr. učители a mnísi so svojimi rádmí, ktoré sa usilovali o *obnovu pokazených vzťahov*. Okrem nich sú to aj teológovia, a to na východe i na západe. Známy je napr. Aurelius Augustin (biskup v Hippo Regius, 4.–5. st.), John Wycliffe (Oxford, 14. st.), za ktorého nastala schizma, keď sa dvaja pápeži postavili proti sebe (r. 1378). V Čechách *Majstroví Janovi Husovi* nešlo o kritiku učenia, ale aj o to, aby sa z organizácie a inštitúcie stala cirkev svedkom vykúpených ľudí. Cirkev ho odsúdila ako kacíra a upálila v Kostnici r. 1415. Na Husa potom nadväzuje *Jednota bratrská*, ktorá rozpoznala základný rozdiel medzi organizmom a organizáciou. Preto sa ani nenazývala cirkvou, len „jednotou“, lebo 1. nehľadala oporu v svetskej vrchnosti, 2. nešlo jej hlavne o dogmatické učenie, 3. nechcela byť vedúcim kultom, 4. za cieľ mala cirkev ako spoločenstvo Kristových sluhov. Po protistavovských bojoch bola *Jednota bratrská* vojensky likvidovaná (zač. 17. st.).

Martin Luther (1484–1546) pokračoval v opravných snahách. Bolo dobre, že začal pri odpore voči predávaniu odpustkov, ale keď sa mu hierarchia postavila na odpor a obvinila ho z falošného učenia, tak sa zameral na Pavlovo učenie o ospravedlnení vierou a uviedol ho do života cirkvi ako hlavnú zásadu. S Lutherom boli spojení aj cudzí reformátori, ako *Zwingli a Calvin* vo Švajčiarsku, ktorí však nevytvorili s ním úplnú jednotu pre rôznosť náhľadov. Zlé bolo aj to, že sa na oboch stranách stratila hĺbka pohľadu *Jednoty bratrskej*, ktorej šlo nie o obnovu učenia, ale o to, aby sa cirkev obnovila Duchom osobným podriadením sa jednotlivca pod Kristovo panstvo a bola schopná stať sa soľou zeme. Reformácia bojovala o učenie, žiaľ, nie o osobnú podriadenosť každého člena cirkvi, a to službou, nie kultom.

Recenzovaná kniha hľadá v dejinách cirkvi, ktorá je nielen organizáciou, ale organizmom. Kniha by pro-

Z ROKOVANIA RADY CIRKVI BRATSKEJ

MAREC 2011

Pred spoločnými modlitbami sme si pripomenuli Božiu zmluvu s Božím ľudom v knihe Deuteronomium.

Rada sa venovala predovšetkým príprave programu a hlavných dokumentov pre Konferenciu Cirkvi bratskej, ktorá bude 20.-21. mája v Bratislave.

Rada prerokovala organizačné zabezpečenie konferencie *Máme čo zvestovať*, ktorá bude 31. marca-2. apríla v Liptovskom Mikuláši. Na konferenciu je ešte stále možné prihlásiť sa na www.cb.sk. Odporúčame účasť všetkým, ktorým leží na srdci zvestovanie evanjelia.

Rada poverila finančný odbor, aby uskutočnil stretnutia zborových hospodárov a správcov zborov

v západnom a východnom senioráte, na ktorých podrobne prerokujú hospodársku správu a návrh rozpočtu pre rok 2011.

Rada prijala informáciu predsedu o stretnutí ministra kultúry s predstaviteľmi cirkvi a náboženských spoločností, na ktorom sa otvorila zmena ich finančného zabezpečenia. Do vznikajúcej pracovnej skupiny menovala za Cirkev bratskú Ivana Markuša.

Rada rokovala o aktuálnych otázkach obsadenia niektorých zborov kazateľmi (Michalovce, Stará Turá a Nitra).

Rada vymenovala na návrh správnej rady Dušana Jauru za riaditeľa Bilingválneho gymnázia C. S. Lewisa.

Zapísal: Ján Henžel

Ján Henžel otvára vlaňajšiu konferenciu CB

spelo, keby v úvode autor načrtnol aspoň nakrátko, ako vyzerala *cirkev v Novej zmluve* v časoch apoštolov a v čom spočívalo to, čo cirkev robí cirkvou. Tiež by bolo lepšie, keby sa autor venoval trochu viacej životu v *Jednote bratskej*, ktorú vlastne pokladá za najprímernejšie spoločenstvo v celých dejinách. Autor málo o nej hovorí a nevraví ani to, ako a prečo zanikla. Veľmi chýba pri zakončení zmienka o *evanjelikálnych* (pietistických, prebudeneckých a pod.) spoločenstvách. Autor vraví len to, že „zatiaľ“ nie sme schopní vyvodit' z toho dôsledky konkrétnymi činmi v duchu pokánia“ (s. 315). Zdá sa však, že evanjelikálne „jednoty“ zbadali chybu v reformačných cirkvách, že ich

tvoria ľudia, ktorí boli vychovávaní, hoci sa duchovne nenarodili. V evanjelikalizme k narodeniu prichádza, lenže rast sa nepovažuje až za taký dôležitý. Je to ako v Zj 2-3: dva zbory verné, dva uctievať aj politickú Hlavu, dva opustili prvú lásku a sú vlažné, a jeden žije len z mena a je tak mŕtvý.

Kiež by nás to vyburcovalo k zásadným reformám, aby sa cirkev stala zase spoločenstvom nielen znovuzrodených, ale jednotou tých, čo sa oddali Kristovi ako Pánovi a z cirkvi vyšli do sveta šíriť jeho panstvo medzi tými, ktorí nezbadali, že víťazmi sa stávame len ako poddaní Ježišovi.

Eudovít Fazekaš

VŠETCI SME DLŽNÍKMI...

ŠTEFAN MARKUŠ

Zamestnanci neodvádzajú odvody za svojich zamestnancov do zdravotných a sociálnych poisťovní, mladí manželia splácajú hypotekárne úvery, rodičia investujú požičané peniaze do detí, rozvedení manželia platia za nezaopatrené deti, štát dlhuje cirkvám aj vyvlastneným súkromníkom, daňové úrady hrozia exekútormi, veritelia súdne siahajú na majetky občanov, splácame nedopatrením spôsobené škody, susedia si bežne požičiavajú to, či ono. Ľudia si dokonca kupujú luxus na „borg“, nemocnice musia oddlžovať štát. Podniky pre neschopnosť splácať dlhy idú do konkurzu. Zoznam neplatičov narastá, v obytných štvrtiach odstavujú vodu, plyn.

Celý svet kupuje z požičaného. Nevieť ako vy, ale ja nenávidím dlžobu a priznám sa, nerád iným požičiavam. Najmä knihy nie, lebo viem, že tie sa na ruky priam lepia. Požičal som množstvo kníh, vždy vo viere, že priatelia sú aspoň takí poctiví ako som sám. Stránky zošita, kam som vpísal zapožičané veci, už vybledli. Dáko váham vymáhať a upozorňovať – veď sú to kresťania Preto som vymyslel iný spôsob pripamätania sa. Priateľ mi navrhol *Ex libris*. Výtvarne pekný, vydarený. Opatrne ich vlepujem na prvé strany kníh. Knihy sa mi však ani tak nevracajú. Som odsúdený stať sa knižným filantropom, ktorý požičiava a nenástojí na vracaní. Len si želim, aby *Ex libris* s mojím menom niečo pripomínal. Ak doteraz neburcoval svedomie, potom aspoň nech ľudia vedia, že som rozdávač vecí, ktoré milujem. Vrchný britský rabín Jonathan Sacks povedal, že „nie sme tým, čo máme, ale o čo sa delíme“. Jeho postoj ma oslobodzuje a pomáha rozumieť ľuďom, ktorým biblické výstrahy nevstupujú do svedomia tak intenzívne ako by mali. „Nikomu nič nedlhujte...“ – hovorí apoštol (R 13, 8) a dodáva – „len aby ste sa navzájom milovali.“ Problémom tohto odkazu je, že štát, banky a poisťovne, nech by boli akokoľvek ústretoví, voči vašej dlžobe nebudú nikdy milosrdní. Veriteľ vám promptne pripomenie verš, ktorý apoštolov citat predchádza. A ten znie takto: „Dávajte každému, čo ste povinní. Komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo, komu bázeň, tomu bázeň, komu česť, tomu česť.“ Veru

tak. Veritelia nie sú filantropi, skôr majú charakter užerníka. Nedávajú z lásky, ale pre zisk. A tak sa pýtam: Neminie mój filantropizmus cieľ, ak požičanú vec vopred pokladám za nenávratný dar? Neučím ich neplatiť dane, a vôbec, neodvádzam ich od občianskych povinností?

Keď uvažujem o „zapožičaných“ veciach, ktoré sa menia na „legitímnu krádež“, tak myslím na dávnejšiu skúsenosť s kolegom. Bol synom ruského emigranta a mojím doktorandom. Fanatik do vodných športov. Za komunistického éry splavoval Dunaj z Bratislavy až do delty rieky pri Čiernom mori. Cestovné povolenie vždy stihol nejakou policajtní „vybaviť“. Jeho veľkým snom bolo splaviť riekou Yukon, od kanadsko-amerických hraníc naprieč Aljaškou, až do Kwigillingoku. Emigroval a podarilo sa mu to. Po rokoch ma navštívil človek, ktorý ho náhodne stretol v Kanade. A doniesol mi od Ivana dar. V koži viazanú knižku. Kuriér dodal, že priateľ v Edmontone je presvedčený, že sa mi jeho dar bude páčiť. Bola to modlitebná knižka a spevník. Na vnútornej strane bola pečiatka *The property of the Church of England in the Dominion of Canada*. Po politických zmenách sa Ivan opýtal, ako sa ku knižke dostal. „Nieko mi to strčil do ruky pri vchode do kostola. Zapáčila sa mi a zmyslel som si na teba“. Kolega si „požičal“ z kostola (*sic!*) pre mňa darček. Je to danajský dar. Neteší a neprináša lásku, ani pozornosť od bližneho. A tak mi napadlo, či podobné dary neskladujeme vo svojich bytoch. ■

DIALÓG

MLADÝCH

03/2011, IV. ročník

EDITORIAL

Už ste sa niekedy zobudili s fakt zlým pocitom? Nech už bol dôvod akýkoľvek, jednoducho ste sa zobudili a povedali si: „Hm, asi by bolo lepšie nezobudiť sa.“ V prípade, že sa vám snívala nejaká nočná mora, to samozrejme, neplatí :) Jednoducho sa zobudíte a cítite niečo neprijemné, nejakú beznádej, smútok, bolesť, atď. Samozrejme, ak je dôvod nejaký vážnejší, než len ťažká večera pred spaním, tak to občas ide s vami celý deň. Mne sa darí to riešiť tým, že niečo robím... Niečo, čo ma privedie na iné myšlienky. Ale ako by povedal Dr. Fraiser Crane (viete - čo ma vlastnú rozhlasovú show): „Problémom sa netreba vyhýbať, ale čeliť im.“ A tak, keď urobím, čo treba, tak sa vraciam k starým, dobrým (totálne špatným) myšlienkam. Potom si to niekedy niekto aj všimne a spýta sa, čo ťa trápi. Prípadne ti „predpíše“ veršík. Najhoršie je, keď je to človek, s ktorým nejaká vefa nefunguješ a bežne sa o teba nezaujíma. To ma vždy dojme (ironický podtón). No a tak si ideš ďalej v tej zlej emo nálade.

Nakoniec príde Nieкто (keď si dosť hlúpy, tak príde až nakoniec), kto urobí všetko to isté, ale už to nie je také, aké to bolo s ... ľuďmi. Iba pri tejto jedinej Bytosti, ktorá je TAK INÁ vo všetkom, sa zdá byť deň lepší. Teda mal som na mysli celý život. Ako je možné, že každý problém nejako mizne? Alebo ani nemizne, len pri tej Bytosti je zrazu vyriešiteľný/vyriešený, alebo sa mení pohľad na Neho tak, že ťa už tak neníči. Ukazuje a dáva ti niečo lepšie. Môžeš sa zamerať na niečo lepšie. Niečo oveľa lepšie. Dáva ti seba, ako základ a ten základ je skutočne pevný...

...každé ráno.

Dalibor Beregszászi

redakčná rada: **Eva Myjavcová** (predsedníčka)
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

KONTAKTY:

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: kianickova.eva@gmail.com
mobil: +421 903 822 042

redakcia: **Jana Cabadajová**
Dalibor Beregszászi
Šimon Evin
Nada Máhriková

grafické spracovanie: **Nada Máhriková**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete **BLOGY**, alebo robíte **FOTKY**, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám posielajte na:

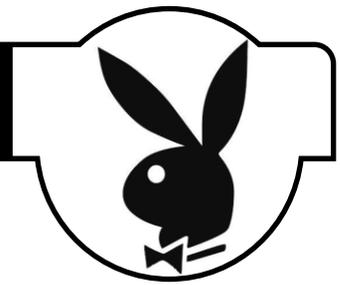
kianickova.eva@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mesacnikdialog.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

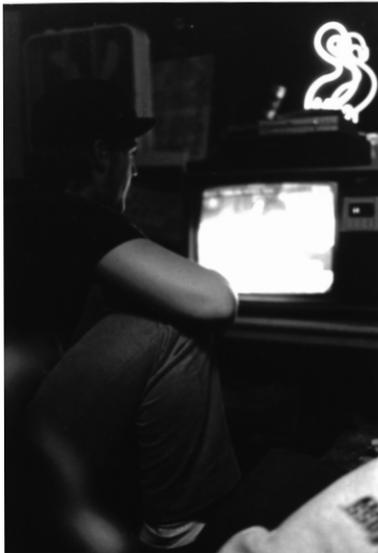
PORNO

myslím, že sa potrebujeme porozprávať

„Robím to, čo nechcem“ – s týmto veršom sa viem veľmi dobre stotožniť. Ako vedúci mládeže som veľmi dobre vychádzal s mnohými ľuďmi a zároveň som desať rokov konzumoval porno. Touto závislosťou som veľmi zranil nielen moje dievča, aj sám som bol zúfalý, lebo som vedel, že čo robím, sa nepáči Bohu.

Mal som asi osem alebo deväť rokov, keď som pri koši našiel časopis tvrdého porna. Nič som nevedel o sexe alebo pornografii, a to, čo som videl, mi zdvihlo žalúdok. Záro-

veň som bol však fascinovaný. Druhé stretnutie s pornografiou som mal ako 12-ročný, keď som hral na počítači striptízovú hru pokru. Prostredníctvom televízie, porno časopisov a internetu som objavoval svet sexu. Cítil som, že sex so sebou samým prináša do môjho srdca obrovskú prázdnotu. Znova a znova som prosil Boha o odpustenie. Napriek tomu, že v tomto čase som často prežíval jeho milosť, nekončiacu trepezlivosť a hlbokú lásku ku mne, pokračoval som v tom ďalej. Viedol som ťažký zápas s pocitmi viny. Až omnoho neskôr som však pripustil, že som závislý od pornografie a že ma ovláda. Zháňal som „materiály“, ktoré uspokojia môj hlad.

Pretože som bol vedúcim mládeže, nemohol som hocikomu povedať o svojom probléme s pornografiou a určite nie mládeži. Cítil som sa ako schizofrenik, žil som dvojítm životom. Často som sa pýtal, či Boh môže použiť takúto handicapovanú osobu. Ani rodičia nevedeli o nočných zábavách, pretože televízor i počítač boli v suteréne. Často som tam uviazol do 2. alebo 3. hodiny ráno. Chodil som po obchodoch ako zlodeň, vzal som z erotickej sekcie CD a náhlil som sa domov s nádejou, že ma nikto nevidel.

Kz mene došlo, keď ma moje dievča prichytilo na takej internetovej stránke. Vypol som počítač najrýchlejšie, ako som vedel, a od hanby som sa schoval do skrine s posuvnými dverami. „Phil, myslím, že sa potrebujeme porozprávať!“, povedala mi, ako som tam zomieral od hanby.

Ďalšou otázkou bolo, ako sa konečne dostať von z tej špiny pornografie. Ešte v ten deň som si kľakol na kolená pred Bohom s mojím dievčaťom a slúbil som, že nikdy viac nebudem mať nič spoločné s pornografiou. V tom čase to bola pre mňa správna vec a odvtedy som slobodný. Boli tu aj iné faktory, ktoré mi pomohli skončiť so závislosťou. Uvedomil som si, ako veľmi som zranil Karinu. V čase, keď som bol prichytený, som už bol v koncoch, a nechcel som s tým pokračovať. Myslím, že často nedospejeme až do tohto bodu a nechávame si pootvorené zadné dvierka so slovami: „Trochu pornografie nikomu neublíži!“

Odvtedy ma Boh povzbudzoval, aby som očistil svoj myšlienkový život, pretože už samotná myšlienka na nahé ženské telo je nebezpečná. Ježiš to nazýva duchovným cudzoložstvom. Najviac mi pomohli dve veci; prvou bol môj najlepší priateľ a druhou moja manželka – dvaja ľudia, ktorým vždy môžem povedať, čo prežívam. 80% moci pornografie sa zlomí, keď ľudia začnú rozprávať a zdieľať sa so svojimi myšlienkami. Takisto som si do počítača nainšta-

loval ochranný software informujúci partnerov, aké web stránky som navštívil. Nedočkám byť „čistý“ z vlastných sil.

Naučil som sa, že nemám mať strach z ďalšieho zlyhania, alebo byť napätý pri téme sexu. Keď vidím na bilborde obrázok nahej ženy, nezmočňuje sa ma panika ako predtým. Zaregistrujem, čo vidím, ale neštudujem to a idem ďalej svojou cestou. Naučil som sa rozprávať s Bohom o svojej sexualite a pomenovať veci také, aké sú. Prosím Ho, aby naplnil vákuum v mojom srdci. Veľmi dôležité bolo pre mňa zistiť, kde som zraniteľný: keď som osamelý, mám obavy alebo som unavený. S manželkou sme si zvykli chodiť do postele v tom istom čase. Muž, ktorý sledoval porno do včasných ranných hodín, už neexistuje. Som šťastný, že Boh ma vyviedol zo špiny, v ktorej som bol, že bol so mnou trepezlivý a prejavil mi veľa lásky. Nakoniec v sexualite prežívam nádhernú slobodu, ktorú pre nás Boh naplánoval.

redakčne upravil Juraj Institoris

zdroj: www.loveismore.sk

Nájdete tam ďalšie články, svedectvá a rady k problému pornografie

spoved'

Bola som nevinné, šťastné a otvorené dievča. Moja mama ma učila dobrým hodnotám a vedela som, že ocko ma svojím spôsobom miluje. Mala som tiež dvoch starších bratov. Keď som bola na štvrtom stupni v škole, moji rodičia sa rozviedli, celý môj svet sa rozpadol a zrútil. Môj brat, ktorý bol o dva roky starší, ma začal fyzicky a mentálne týrať. A ja som to len trpela. Aby urobil pred priateľmi dojem, jačal na mňa a bol násilnícky. Napokon ma už nikto z mojich priateľov nechcel viac navštevovať. Keď som mala okolo 16 rokov, bol poslaný bývať s mojím otcom. Moja mama sa nervovo zosypala a stala sa alkoholičkou. Musela som odísť a bývať u priateľov našej rodiny, aby to pomohlo mojej mame vyrovnať sa s traumou a vlastne všetkým, čo ju obchádzalo.

Počas mojich tínedžerských rokov, napriek týmto drámam, som ešte stále bola „dobré dievča“. Doma a v škole som dodržiavala všetky pravidlá. Nikdy som neporušovala zákaz vychádzania a do mojich 18-tich som bola pannou. Nebozkávala som sa s chlapcom až do mojich 16-tich rokov a on napokon zlomil moje srdce. Vedel, že s ním nechcem ísť cez etapu bozkávania, tak sa napokon miesto toho rozhodol mať sex s mojou najlepšou kamarátkou. Odvtedy som nemala rande až do mojich 18-tich rokov. Bola som príliš sklamaná a smutná. To je aj dôvod, prečo stále cítim, že ak nebudem mať sex s mužom, tak nebude chcieť byť so mnou.

Začala som rebelovať a potľkať sa s partiami. Stalo sa zo mňa populárne metalovo-gotické dievča. Dokonca som začala robiť sex cez telefón ešte mesiac pred tým než som mala 18 a než som zmaturovala. Bola to moja prvá práca. A bol to začiatok

môjho životného štýlu sexuálnej práce. Do striptízu som išla, keď som mala 20 a prilákala ma do toho moja ženská kadevníčka, ktorá asi dostávala provízie za vyhľadávanie dievčat. Tancovala som v klube a prišiel za mnou fotograf a žiadal ma, aby som urobila nahé fotografie pre časopisy. Potom to prešlo do fotiek mňa s ďalším dievčaťom, potom ja s mužom, potom sa to otočilo na sólo videá, dievča/dievča, chlapec/dievča, a pár scénok so mnou a rôznymi účinkujúcimi. To bol postupný prechod, ktorý ma napokon dostal do porno priemyslu.

S prestávkami som pracovala v porne 10 rokov. Moje pracovné meno bolo Neesa a urobila som asi 27 filmov. Môj posledný šot bol v Novembri 2006. Bola to pre mňa veľmi násilná, desná a nehygienická skúsenosť. Používali sa špinavé sexhračky, špinavé a neumyté gauče. Dievčatá mali choré a podráždené vagíny a producenti tlačili na čas, nedovolili nám dať si prestávku, aby sa naše bolesti upokojili a my sa trošku zotavili. Najhoršia scéna a moment môjho života bol, keď mi nadávali a psychicky ma týrali pri natáčaní videa s Max Hardcore. Bola to tá najstrašnejšia a najdegradujúcejšia skúsenosť, akú som kedy mala. Bola som úplne zdesená a vylákaná. Klinika, kde robili naše zdravotné testy a mali sa starať o našu bezpečnosť, bola len fraška.

Porno som opustila pred tri a pol rokmi, pretože som to už nemohla viacej robiť, obzvlášť po znásilnení. Objavila som Nadáciu Pink Cross, kde som našla ľudí, ktorých si vážim a ktorí mi pomohli. Naučili ma o tomto priemysle dôležité informácie, ktoré som mala vedieť pred tým, než som do neho vstúpila. Zaob-

chádzali so mnou ako s človekom. Sú plní lásky, sú informovaní, majú skvelú literatúru. Mám rada, ak som s dievčatami, ktoré sú také ako ja - BÝVALÉ pornohviezdy. Vtlačilo mi to slzy do očí. Cítila som sa tak milovanou. Už dlho ma nikto tak nemiloval ako teraz. Organizácia nikomu nevnucuje náboženstvo. Som veľmi vďačná za tím ľudí a všetky ich modlitby. Zistila som, že Boh má s mojím životom plán a rozhodla som sa, že sexbiznis nadobro opustím. Robila som striptíz, aby som vyžila, ale teraz viem, že Boh je so mnou a chce, aby som to opustila. Pôjdem do školy a stanem sa asistentkou zubára a pokúšam sa zohnať si prácu. Nie je to ľahké, pretože mám z toho všetkého, čo som robila, zdravotné problémy, ktoré riešim. Cítim ale, že Boh na mojom živote pracuje, nehodlám to vzdať.

Marcy

z www.pornojeloz.sk
spracovala Eva Kianičková

kurz antipornografickej sebaobranu

Internetová pornografia je dnes veľmi ľahko prístupná, ani ju netreba cielene vyhľadávať. Ak máme doma internet, pornografické materiály ako keby len čakali, kedy sa nimi začneme zaoberať. Aj keď raz alebo niekoľkokrát zviťazíme nad pokušením, ešte sme nevyhrali. Stačí jedna slabšia chvíľka a všetko sa môže vybrať zlým smerom. Potrebujeme sa naučiť brániť sa. Keď už dôjde k boju s pokušením, bude na učenie neskoro. Tu je niekoľko rád, ako na to:

1. Pravidelná dávka zdravej intimity

Potrebujeme blízky vzťah s Bohom. Len on je zdrojom života a vzťah s Ním nemá alternatívu. Potrebujeme taktiež zdravé vzťahy a duševnú blízkosť s inými ľuďmi. Je dôležité, aby niekto vedel, čo prežívame a aby nám rozumel.

2. Obdobie oslabenia

Všetci prežívame dni, keď sa máme ťažko, keď sa cítime od druhých alebo/aj od Pána ďaleko. Je dôležité vedieť, že takéto obdobie prežívame a že sme oslabení. Satan čaká na takéto príležitosti, a preto musíme byť ostrážiti.

3. Vzťah s Bohom

Je dôležité, aby náš vzťah s Bohom nebol ohrozený. Každý deň potrebujeme vedieť, že sme milovaní, že nám je odpustené a že sme Božie deti. Toto vedomie nech ovplyvňuje naše pocity a nie naopak.

4. Poistky

Aj keď všetkému dobre rozumieme a sme si vedomí nebezpečenstva, pokiaľ čaka na obdobie našej slabosti, a preto by sme mali mať isté poistky, napr.: používanie počítača v kritických chvíľach iba v prítomnosti druhej osoby, softwarový blokovací program, atď.

5. Mentálny obraz internetovej pornografie

Nestačí veriť tomu, že internetová pornografia je zlá, lebo tomu veria rodičia, zbor, kazateľ... Musíme si vytvoriť vlastné hlboké presvedčenie o tom, že je to zlé, aby sme vo chvíľach, keď naša vôľa slabne, obstáli.

6. Duchovný boj

Sme vo vojne a musíme si to uvedomiť. Musíme bojovať. Ako na to, je bližšie opísané, napríklad, v knihe John White: Duchovní zápas.

7. Telesný boj

Sebaovládanie a sebadisciplína. V každej oblasti života, nielen v sexuálnej. Sami od seba to nezvládneme, iba ak sa poddáme pod Božiu moc.

8. Manželstvo

Radou apoštola Pavla je vstúpiť do manželstva, než aby sme bojovali so žiadostivosťou (1Kor 7, 9). Aj keď je dnes manželstvo viac chápané ako priestor pre

uspokojenie vlastných potrieb, stáva sa náš zápas zdieľaný naším manželom/manželkou.

9. Čestnosť, úprimnosť

Je veľmi dobré mať niekoho, s kým sa môžeme o našich problémoch úprimne porozprávať a o kom vieme, že sa nás raz za čas na naše boje spýta.

10. Fantázia

Veľká časť boja s nesprávnou sexualitou prebieha v našej fantázii. Musíme si opatrne vybrať, čomu sa vystavujeme: knihy, filmy, vizuálne podnety. Nielen vyhýbať sa zlým, ale aktívne hľadať dobré.

11. Otvorenosť Božej kráse

Sveť, v ktorom žijeme, je plný krásnych vecí, nech už je to čokoľvek z prírody alebo ľudských výtvorov. Nadchýnajme sa pravidelne touto krásou a ďakujeme za ňu Bohu.

12. Lákavosť a prítlačivosť čistoty

Čím viac sme sa otvorili čistote a čím zakúšame Božiu čistotu v iných oblastiach nášho života, tým viac sa rozšíri aj do našej sexuálnej oblasti. Čistota je krásna a je spôsobom, ktorým poznávame Boha.

Z článku Pavla Rausa
Kurz antipornografickej sebaobranu
spracoval **Šimon Evin**

BLOG Gervin

chcem žiť svätý...

1. list apoštola Petra 1.16: „*Buďte svätí, lebo aj ja som svätý!*“

1. list Korintským 1.1: „...*posväteným v Kristu Ježišovi, povolánym svätým...*“

Efezským 1.1: „...*svätým v Efeze...*“

Svätý je len Boh. Je bez hriechu, čistý, oddelený od smrteľnosti. Nikto, nikdy a nič nepríde do Jeho svätej prítomnosti – len sväté. Preto, ak sa Ty chceš niekedy dostať k Bohu – na zemi (bližšie) alebo vo večnom živote (úplne blízko), tak musíš byť svätý aj Ty.

Ako? Najprv musíš vidieť, že svätý nie si – teda si nesyvätý, hriešny, porušený. Následkom čoho činíš pokánie zo svojich skutkov, hriešnych myšlienok a túžob. Druhým krokom je, že si vierou privlastníš Kristovo dielo (narodenie, život, pokušenia, nesenie kríža, ukrižovanie, zmŕtvychvstanie) a Jeho osobu – kým bol a kým je.

Tak si povoláný k vzrušujúcemu životu viery. Týmto sa stávaš svätý Ty. Svätým sa staneš raz a navždy. Dnes Ti chcem ukázať druhý základný krok ako svätý – žiť.

Stále ma fascinujú géniovia. Sú to makači vo svojich odboroch. Sú to ľudia, ktorí celou dušou a silou sa venujú jednej veci. Medzi nimi sú špičkoví hudobníci ako Bono, Lenny Kravitz, zosnulý M. Jackson. Takto by som mohol menovať rôznych ľudí z rôznych

odvetví, ako sú historici, filozofi, režiséri a pod. Fascinujú ma tým, že sú charizmatičtí, lebo ich práca je ich najhlbšou vášňou, a PRETO sa stali špičkami. Byť pri nich blízko je ako byť pri zdroji elektrizujúcej vášne, energie, geniality, výdrže, driny.

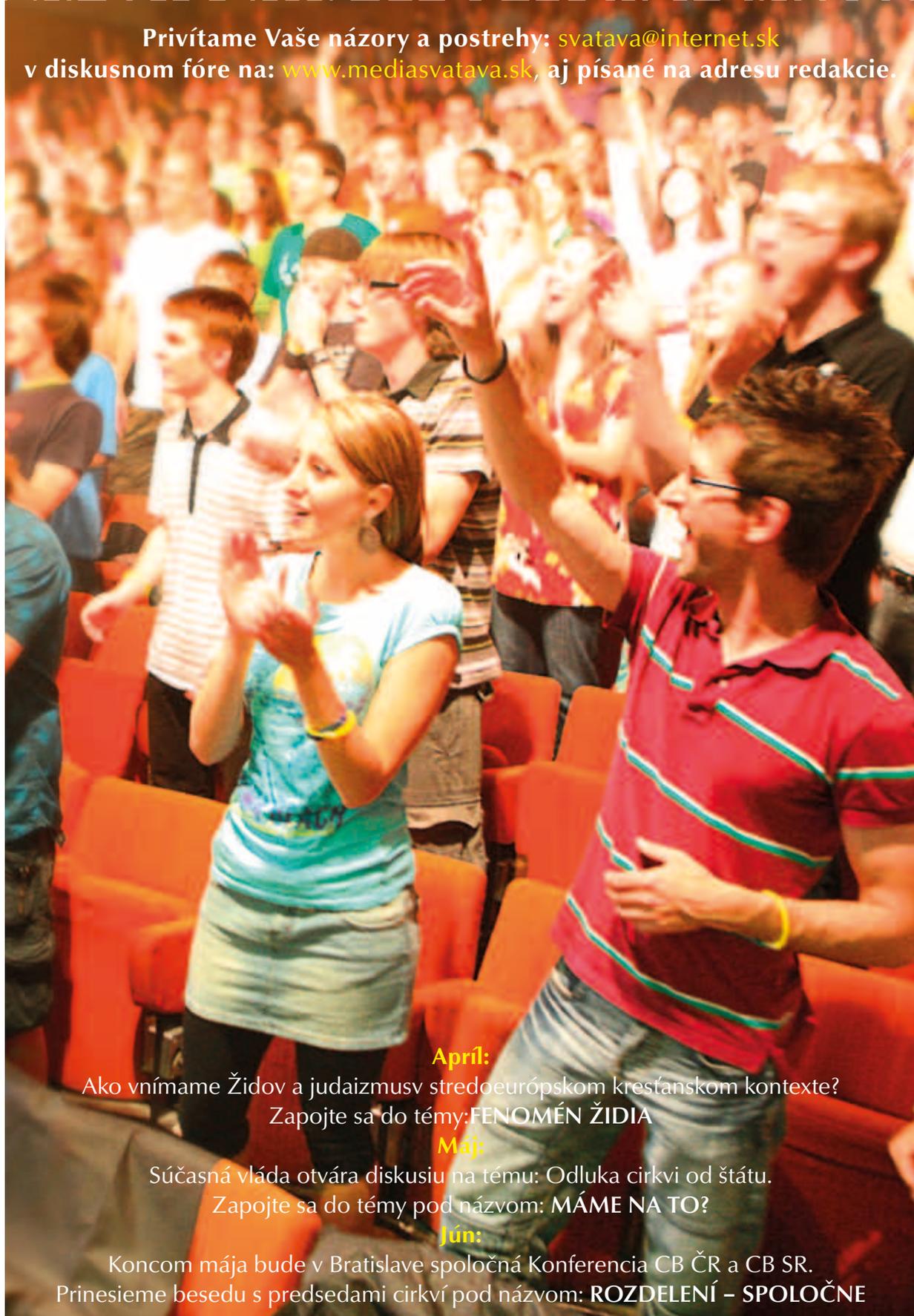
Poviem Vám jedno tajomstvo. Ak by ste mohli tráviť s Kravitzom jeden týždeň. Byť pri jeho ranných meditáciách, tréningu, improvizáciách, rozhovoroch, koncertoch. Okrem toho, že by Ti oči vypadli z jamiek a nevedel by si vydať normálne slovo zo svojich úst, jedine koktavo... to-to-to je fakt re-re-reality...? Garantujem Ti, že by tvoj život bol zmenený. Nezostal by si tým, kým si bol predtým. Teraz nechcem rozoberať psychologický a osobnostný rozsah tohto faktu. Chcem povedať jedno: ich vašeň a osobnosť bys Tebou navždy pohla.

Tak je to so svätým životom. Ak sa dotkneš Ježiša, je to fascinované elektrizovanie na celý život. A čím viac si s Ním, tým viac Jeho geniality na Teba prechádza. Tým viac jeho vášne, pokoja, milosti, radosti, lásky, moci, víťazstva, čistoty a slávy. Zoznam je nekonečný. Viete, kresťania nie sú bezduché bábky. Sú to svätí, ktorí horia vášňou pre Ježiša a Božie kráľovstvo. Fascinujúca realita.

www.ranjkysejisom.blogspot.com

ZAPOJTE SA AJ VY DO TVORBY DIALÓGU

Privítame Vaše názory a postrehy: svatava@internet.sk
v diskusnom fóre na: www.mediasvatava.sk, aj písané na adresu redakcie.

Apríl:

Ako vnímame Židov a judaizmus v stredoeurópskom kresťanskom kontexte?
Zapojte sa do témy: FENOMÉN ŽIDIA

Máj:

Súčasná vláda otvára diskusiu na tému: Odluka cirkvi od štátu.
Zapojte sa do témy pod názvom: MÁME NA TO?

Jún:

Koncom mája bude v Bratislave spoločná Konferencia CB ČR a CB SR.
Prinesieme besedu s predsedami cirkví pod názvom: ROZDELENÍ – SPOLOČNE